

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Magisterské prezenční studium

2006 – 2010

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Jakub Šlajs

Historie a vývoj škol na Klatovsku po roce 1989

České Budějovice 2009/2010

prof. PaedDr. Gabriel Švejda, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V.....

dne

Jakub Šlajs

Poděkování

Úvodem děkuji prof. PaedDr. Gabrielu Švejdovi, CSc, za odborné vedení, mnohé podněty i cenné rady při vypracování diplomové práce. Také bych chtěl poděkovat vedení jednotlivých základních škol, pracovníkům státního archívu, muzea a školského odboru v Klatovech za zpřístupnění potřebných materiálů a školních kronik.

Anotace

I tried to evaluate the differences of rural schools and urban schools taking into consideration the availability of equipment, teacher satisfaction and teachers' attitude to the development of education and their opinions to the change of school system since 1989 . The diploma thesis also examines the views and attitudes of pupils and their evaluation of the quality of schools they are attending. I reached a conclusion that rural school can provide the same equipment as an urban school and offer high-quality education with modern technology such as IT technology and interactive whiteboards. I also concluded that there are more satisfied pupils and teachers in rural school. On the basis of the research result rural school have a good chance in the 21st century.

OBSAH

1.	Úvod.....	5
2.	Charakteristika Klatovska podle bývalého okresu Klatovy.....	6
3.	Vývoj základních škol na území bývalého okresu Klatovy od listopadu 1989 - 2010	9
4.	Seznam škol na Klatovsku.....	13
4.1.	Seznam mateřských škol na území bývalého okresu Klatovy.....	13
4.2.	Seznam základních škol na území bývalého okresu Klatovy.....	15
4.4.	Seznam středních škol na území bývalého okresu Klatovy.....	17
5.	Základní školy popis situace.....	18
6.	Malotřídní škola.....	19
6.1.	Waldorfská škola.....	20
6.2.	Montessoriovská škola.....	20
6.3.	Freinetovská škola.....	21
6.4.	Školy jenského plánu.....	21
6.5.	Rodina a malotřídní škola.....	22
7.	Srovnání plně organizované základní školy a malotřídní školy.....	23
7.1.	Plně organizovaná škola.....	23
7.2.	Malotřídní škola.....	24
8.	Výroční zpráva škol.....	26
9.	Popis Základní školy Dolany.....	29
10.	Popis Základní školy Masarykovy.....	37
10.1.	Historie Masarykovy základní školy.....	45
11.	Dotazníkové šetření.....	48
12.	Grafické vyhodnocení dotazníků Základní školy v Dolanech.....	50
12.1.	Dotazník určený pro pedagogy Základní školy v Dolanech.....	50
12.2.	Dotazníkové šetření zaměřené na žáka.....	59
13.	Grafické vyhodnocení dotazníků Základní školy Masarykovy.....	64
13.1.	Dotazník určený pro pedagogy Masarykovy základní školy.....	64
13.2.	Dotazníkové šetření se zaměřením na žáka.....	73
14.	Srovnání Masarykovy základní školy a Základní školy v Dolanech.....	78
15.	Závěr.....	82
16.	Seznam literatury a příloh.....	84

1. Úvod

Důležitým problémem soudobé společnosti postihujícím mnoho států na celém světě je kontrast města a venkova. Za poslední roky se zrušilo mnoho vesnických škol z důvodu malého počtu žáků a z plně organizované školy se začínají transformovat na školy malotřídní, které plní mnoho úloh.

Malotřídní školy plní nejen důležitou výchovně – vzdělávací úlohu, ale jsou i neoddělitelnou součástí obce, nejednou i centrem kulturního a společenského dění a mají velký význam na postoj rodičů ke škole a mnohdy poskytují prostor pro přežití zanikajících venkovských zvyků a tradic. Zásadní vliv má učitel, který integruje do škol i veřejný zájem obce. Učitel získává díky netradiční formě své práce vyšší prestiž jeho profesní činnosti.

Žáci mají v malotřídních školách svůj přirozený kolektiv, v němž vyrůstají už od dětství. Odchod žáků z takovýchto kolektivů má nejednou negativní dopad na jejich práci a výsledky. Z tohoto důvodu by mělo docházet k vydělování jen výjimečně, a pouze u žáků s výjimečným nadáním nebo talentem.

Kardinální rozdíl mezi školou plně organizovanou a malotřídní v zásadě není patrný. Vše se odvíjí od práce a schopností učitele. Rozdíly jsou patrné až mezi školou na venkově, kterou navštěvuje v průměru 15 žáků na jednu třídu a školou ve městě, kde se průměrný počet žáků pohybuje zhruba o 10 více.

Na výchovu dětí na prvním stupni má největší význam rodina. Zda je plní svou funkci či nikoliv, zda je dítě „jedináček“ či vyrůstá se sourozencem a v jakém bydlí prostředí. Existuje významná souvislost mezi rodinnou péčí a tím, jak dítě tráví svůj volný čas. Výzkum jsem prováděl na venkovské škole v zemědělské oblasti. Děti jsou mnohem samostatnější, ne však osamocené. Venkovská rodina je pevnější, méně sdílnější a míra rozvodovosti není na tak vysoké úrovni jako je tomu ve městě. Dětem je doma poskytnuto dobré zázemí a mají návyky na drobné pracovní povinnosti. Cílem učitelů je proto naučit je ve škole co nejvíce, aby měli doma velké množství času na své zájmy a mimoškolní aktivity. Ve svém výzkumu se pokouším některé tyto aspekty venkovských malotřídních škol zachytit a porovnat je s městskými školami.

2. Charakteristika Klatovska podle bývalého okresu

Klatovy

Západočeský region byl vytvořen na území bývalého západočeského kraje (viz. Příloha č.6). Současně je pro tuto lokalitu používán již obecně zažitý název západočeský kraj. Západočeský region se administrativně dělil na deset okresů: Domažlice, Cheb, Karlovy Vary, Klatovy, Plzeň – jih, Plzeň – město, Plzeň – sever, Rokycany, Sokolov a Tachov.

Klatovský okres patří mezi příhraniční okresy západních Čech. Rozkládá se na 1939 kilometrů čtverečních a je tedy nejrozsáhlejším okresem západočeského kraje. Vezmeme – li v úvahu počet obyvatel – 89 035 (k 30. červnu 2005) řadí se až na 3. místo v západních Čechách. Okresní město Klatovy se nachází v severozápadní části okresu, vzdálenost od regionální metropole Plzně 42 kilometrů a má s ní dobré dopravní spojení – jak silniční, tak železniční.

Díky rozlehlosti území okresu, jeho členitému povrchu a pohraniční poloze je osídlení podmíněno velice specificky. Okres Klatovy je jednou z nejméně zalidněných oblastí České republiky. Hustota zalidnění je 45,76 obyvatel na kilometr čtvereční. Z historického hlediska se pohyboval počet obyvatel na území okresu do 30. let 20. století okolo 150 tisíc, po následcích 2. Světové války poklesl na 100 tisíc a i nadále mírně klesá.

Novodobý vývoj území okresu byl významně poznamenán výsledkem II. světové války, poválečnými změnami v politické a hospodářské orientaci státu, zejména vojensko-strategické zájmy na místech, kde se rozkládala bývalá železná opona. Pokles počtu obyvatel v této oblasti zaznamenal tak výrazných změn a na rozdíl od vnitrozemské části nezaznamenal oživení sídelního významu území. V současné době klesá počet obyvatel především, z důvodu malého počtu pracovních příležitostí a uzavíráním některých strategických firem na území okresu, jako následků světové finanční krize.

Pro okres jsou typická zejména malá a nejmenší sídla, která jsou převažujícími. Stabilizačními prvky vývoje osídlení se od 60. let stala města – Horažďovice, Nýrsko, Klatovy, které díky svému rozvoji podnítily významnější průmyslový rozvoj, nelze opomíjet ale i Železnou Rudu a Sušici, které mají významný rekreační potenciál.

V ostatních střediscích osídlení místního i obvodního významu poklesl v tomto období počet obyvatel, v Chudenicích, Kolinci, Nalžovských Horách, Pačejově, Plánici, Velharticích a Žichovicích a to někde až o čtvrtinu. I přes svou velkou sídelní necelistvost žilo v r. 1991 ve čtyřech sídlech městského charakteru – Horažďovicích, Klatovech, Nýrsku a v Sušici 51% obyvatelstva. Srovnáme-li věkové skupiny obyvatel okresu, patří mezi oblasti s mírným podprůměrem dětí (0 – 14 let). Tato věková skupina obyvatelstva má tendence klesat.

Z ekonomického hlediska jsou nejvíce významné primární aktivity – lesnictví, zemědělství, kde je zaměstnáno 37% a sféra služeb 40% ekonomicky aktivních. Velká část obyvatel za prací dojíždí do měst. Z velké části sídel dojíždí za prací více než 30% obyvatel a tento trend má stoupající tendence. Mezi výjimky patří Klatovy, Horažďovice, Sušice a Železná Ruda, tedy větší sídelní oblasti. Do těchto center také dojíždí největší část obyvatel. Ale i zde část obyvatel je nucena za prací dojíždět do západočeské metropole - Plzně. Nezaměstnanost se v okrese pohybuje mezi 7 – 8 %.

Ve spektru obyvatelstva je největší podíl obyvatelstva české národnosti, ale jsou zde i národnostní menšiny, a to zejména Slováci (2,3%), nejvíce jsou zastoupeni v Hartmanicích. Podíl obyvatel hlásících se k německé národnosti je zanedbatelný. Dále pak zde žijí obyvatelé rómské národnosti a nejvíce se hlásí k této národnosti v Bezděkově a v Dlažově.

Úroveň vzdělanosti úroveň se udržuje na hranici mírného republikového podprůměru. Průměru dosahuje stav středoškolsky vzdělaných osob k průměru v České republice, stav vysokoškolsky vzdělaných dosahuje nižších hodnot, než celostátní průměr. Zaměříme-li se na tento parametr blíže, tak v regionálním pohledu dosahují vyšší vzdělanostní úrovně tato střediska – Horažďovice, Janovice nad Úhlavou, Kašperské Hory, Klatovy, Nýrsko, Sušice, Švihov a Železná Ruda. V těchto sídelních centrech je podíl obyvatel starších 19 let se středním a vyšším vzděláním na úrovni přesahující 30%.

Nejvýznamnější průmyslové podniky jsou koncentrovány v Horažďovicích, Klatovech, Nýrsku a v Sušici. Suroviny produkované místním zemědělstvím jsou nejvíce využívány v potravinářském průmyslu v Klatovech (Mlékárenský průmysl, Drůbežářské závody), Dřevozpracující průmysl v Sušici, Klatovech a Nýrsku a průmysl stavebních hmot (Velké Hydčice u Horažďovic). Spotřební průmysl je nejvíce zastoupen ve větších sídelních centrech: Klatovy – Rodenstock a Barentz,

Nýrsko – Okula. Velice významnou ekonomickou aktivitou v menších sídlech vnitrozemí je zemědělství a to zejména na Klatovsku a Horažďovicku. Naopak v pohraničních horských oblastech se díky přírodnímu bohatství a příjemnému prostředí rozvíjí odvětví cestovního ruchu, nejvíce na Železnorudsku, Sušicku a v okolní oblasti Srní. Velká část okresu má vysoký rekreační potenciál, ale obslužná vybavenost nedosahuje požadovaného stavu.

Dopravní dostupnost okresního města ovlivňuje nejvíce rozlehlost okresu a členitý reliéf. Stěžejní dopravní systém tvoří koridor silnice E 53 Plzeň – Klatovy – Železná Ruda. K regionálnímu významu mají velký vliv i silnice Horažďovice – Klatovy s připojením na Nýrsko a Sušici. Sídla nacházející se na těchto tazích jsou dobře propojena s okresním městem. Nedostatečné úrovně spojení mají sídla zejména na východní části okresu, ale hlavně pak sídla na Šumavě.

Charakteristické pro okres Klatovy je sídelní necelistvost a roztržitost, vysoká míra přírodního bohatství, co se krajiny týče a možnost jeho využití těchto přírodních podmínek k rozvoji aktivit v oblasti cestovního ruchu.

3. Vývoj základních škol na území bývalého okresu Klatovy od listopadu 1989 – 2010

- 1) Základní školy úplné – do roku 1989 do současné doby byla uzavřena a zrušena Zvláštní škola v Nýrsku a to z důvodu nízkého počtu žáků. V současné době existuje 29 úplných Základních škol
- 2) Základní školy neúplné – od listopadu 1989 do současné doby byly tři neúplné základní školy zrušeny a 2 školy byly zřízeny:
 - a) Zrušena byla škola v Nezdicích na Šumavě, a to na podkladech obecního zastupitelstva v Nezdicích, které se usneslo na jejím zrušení a vyžádalo si souhlas školského úřadu v Klatovech. Hlavní příčinou, která vynesla ortel nad školou, byl nízký stav počtu žáků (ve školním roce 1993 – 94 pouze 6 žáků a v roce následujícím pouze 3 žáci). Z těchto důvodů byla škola zrušena k 30. 6. 1994 a zbývajících žáci převedeni do Základní školy ve Strašíně (Nachází se asi 2 kilometry od Nezdic). Zrušena byla též Základní školy na Husově náměstí v Klatovech a to na základě usnesení Městského úřadu města Klatov a k 30. 6. 2000 byla škola uzavřena, učitelé i žáci přestoupili do ostatních škol a majetek školy byl rozprodán. V současné době je budova v soukromém vlastnictví a jsou z ní zřízeny luxusní byty a nese název: Rezidence Klatovy viz.Obr1.

Obr. 1.(Základní škola Husovo náměstí v Klatovech po rekonstrukci a transformaci na bytový komplex v roce 2003)

Dále došlo k 30. 6. 1999 ke zrušení Základní školy Myslív a to opět z důvodu nízkého počtu žáků. Majetek základní školy byl rozprodán a tak po 354 letech byla ukončena činnost Základní školy Myslív, ze 12 žáků jich 10 odešlo do Základní školy Pačejov a 2 do Základní školy Nepomuk. Podrobnější informace z dobového tisku viz obr. 2:

Obr. 2. (článek z kroniky Základní školy Mysliv ze státního archivu v Klatovech)

- b) Byly ale i zřízeny dvě nové školy a to : - k 1. 9. 1991 byla na žádost obce Chudenín zřízena základní škola neúplná v Chudeníně, a to jednotřídní. V současné době je škola dvoutřídní s 1. – 5. Ročníkem, počet žáků je 40 a s kapacitou pro 60 žáků. K 1. 9. 1991 byla obcí Velký Bor zřízena základní škola neúplná ve Velkém Boru, a také jako jednotřídní.

Zásadní problémy ve vývoji sítě základních škol úplných i neúplných nejsou. Soudobá situace však vykazuje celkový pokles počtu žáků (za období posledních 4 let je to přibližně 300 – 350 žáků ročně). Průměrný počet žáků na 1. třídu se stále snižuje.

Ve školním roce 2008 – 2009 byl průměrný počet žáků 20,7. Tento stav je způsoben zejména malými venkovskými školami a to jak úplnými, tak i neúplnými, které vykazují průměrný počet žáků na třídu zhruba od 11 do 16.

Odchody ze školství

Valná většina škol nezaznamenala prudší odchod učitelů ze školství. Pokud ano, příčinou bývají hlavně finanční důvody, a to nejčastěji ve věkové skupině učitelů a učitelek mezi 30. – 40. lety. Valná většina neodchází z důvodu, že nemá jinou alternativu pracovní příležitosti. Neméně častou příčinou přechodu na jinou školu se snaží řešit problém dojíždění do školy. Odchody na jiná pracovní místa je především do oblastí s větší atraktivitou výdělku (např. podnikání, obchod, výpočetní technika), zejména učitelů, kteří mají aprobaci Matematika, Tělesná výchova a jazykové vzdělání. Často absolventi pedagogických fakult vůbec nenastoupí do školství z finančních důvodů nebo z důvodů dojíždění.

4. Seznamy škol na Klatovsku

4.1. Seznam mateřských škol na území bývalého okresu Klatovy

1. Mateřská škola Dlažov
2. Mateřská škola Horažďovice, Loretská
3. Mateřská škola Chudenice
4. Mateřská škola Janovice nad Úhlavou
5. Mateřská škola Klatovy Studentská
6. Mateřská škola Třída Národních mučedníků
7. Mateřská škola Podhůrecká
8. Mateřská škola Máchova
9. Mateřská škola Luby
10. Mateřská škola Sobětice
11. Mateřská škola Koldinova
12. Mateřská škola Kal
13. Mateřská škola Karafiátová
14. Mateřská škola Pačejov
15. Mateřská škola Rabí
16. Mateřská škola Sušice, Smetanova
17. Mateřská škola Sušice, Tylova
18. Mateřská škola Svěradice
19. Mateřská škola Žichovice
20. Mateřská škola Nalžovské Hory
21. Mateřská škola Běšiny
22. Mateřská škola Bezděkov
23. Mateřská škola Bolešiny
24. Mateřská škola Čachrov
25. Mateřská škola Dešenice
26. Mateřská škola Dlouhá Ves
27. Mateřská škola Hartmanice
28. Mateřská škola Hlavňovice

29. Mateřská škola Chanovice
30. Mateřská škola Chudenín
31. Mateřská škola Karla Klostermanna, Železná Ruda
32. Mateřská škola Klatovy, Hálkova
33. Mateřská škola Kolinec
34. Mateřská škola Měčín
35. Mateřská škola Mochtín
36. Mateřská škola, Komenského
37. Mateřská škola Předslav
38. Mateřská škola Srní
39. Mateřská škola Strážov
40. Mateřská škola Švihov
41. Mateřská škola Velhartice
42. Mateřská škola Vrhavěč
43. Mateřská škola Zavlekov
44. Mateřská škola Žihobce
45. Mateřská škola Plánice
46. Mateřská škola Kašperské Hory

4.2 Seznam základních škol na území bývalého okresu Klatovy

Úplné Základní školy (plně organizované základní školy)

1. Základní škola Čachrov
2. Základní škola Hartmanice
3. Základní škola Horažďovice, Komenského
4. Základní škola Horažďovice, Blatenská
5. Základní škola Chanovice
6. Základní škola Janovice nad Úhlavou
7. Základní škola Kašperské Hory
8. Základní škola Klatovy, Plánická
9. Základní škola Klatovy, Masarykova ZŠ
10. Základní škola Klatovy tř. Národních mučedníků
11. Základní škola Klatovy, Tolstého
12. Základní škola Kolinec
13. Základní škola Měčín
14. Základní škola Nalžovské Hory
15. Základní škola Nýrsko, Komenského
16. Základní škola Nýrsko, Školní
17. Základní škola Pačejov
18. Základní škola Petrovice u Sušice
19. Základní škola Plánice
20. Základní škola Strážov
21. Základní škola Sušice, Komenského
22. Základní škola Sušice, T. G. Masaryka
23. Základní škola Sušice Lerchova
24. Základní škola Švihov
25. Základní škola Velhartice
26. Základní škola Železná Ruda

4.3. Neúplné základní školy (málotřídní základní školy)

1. Základní škola Bezděkov
2. Základní škola Běšiny
3. Základní škola Bolešiny
4. Základní škola Dešenice
5. Základní škola Dlouhá Ves
6. Základní škola Dolany
7. Základní škola Hlavňovice
8. Základní škola Hrádek u Sušice
9. Základní škola Hradešice
10. Základní škola Chudenín
11. Základní škola Mochtín
12. Základní škola Nezamyslice
13. Základní škola Předslav
14. Základní škola Radinovy
15. Základní škola Srní
16. Základní škola Velký Bor
17. Základní škola Vrhavěč
18. Základní škola Zavlekov
19. Základní škola Žihobce
20. Základní škola Žichovice

4.4. Seznam středních škol na území bývalého okresu Klatovy

1. Gymnázium Klatovy
2. Gymnázium Sušice
3. Integrovaná střední škola Klatovy
4. Obchodní akademie Klatovy
5. Střední odborná škola, střední odborné učiliště Sušice
6. Střední průmyslová škola Klatovy
7. Střední škola Horažďovice
8. Střední zemědělská škola Klatovy
9. Střední zdravotnická škola Klatovy

5. Základní školy – popis situace

Stav počtu základních škol zůstal zachován, dále bylo na území bývalého okresu Klatovy 26 úplných základních škol a 20 neúplných základních škol, které ve školním roce 2009/10 navštěvovalo 7364 žáků ve 338 třídách (průměrně na jednu třídu vychází 21,7 žáka.) Když bychom chtěli komparovat s předešlým rokem (ve školním roce 2008 – 09 bylo 7101 žáků ve 338 třídách s průměrným počtem žáků na jednu třídu 21), zvýšil se počet žáků, nárůstem počtu žáků v prvních třídách. Vezmeme-li v potaz ekonomické hledisko, je žádoucí, že došlo ke zvýšení průměrného počtu žáků na třídu a to o 0,7 žáka.

Protože pro území bývalého okresu Klatovy je charakterizující značná rozloha, tak ve finálním počtu základních škol jsou majoritními malé venkovské školy. Z tohoto důvodu si zažádalo o výjimku z počtu žáků z 29 úplných škol 8 škol a 5 škol neúplných z počtu 20 neúplných základních škol.

Výjimky z počtu žáků na úplných základních školách bylo uděleno celkem osmi školám, tj. Čachrov, Hartmanice, Chanovice, Měčín, Strašín, Strážov, Sušice, Petrovice a Žihobce. V Petrovicích proběhlo sloučení základní školy a mateřské školy pod jedno ředitelství.

Co se neúplných škol týče, bylo podáno pět žádostí o výjimku z počtu žáků na základní školy, byla doporučena výjimka školským úřadem třem školám, a to Nezamyslicím, Zavlekovu, a po podání odvolání i Hrádku u Sušice.

Dnem 23. 5. 1997 byl uveden do platnosti „Pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k udělování výjimek školám podle §6 školského zákona“. Protože na 2. stupni základní školy v Žihobcích došlo k poklesu počtu žáků na 31 a to by mělo za následek zvýšení nákladů na dofinancování nadnormativních výdajů a ty by přesáhly možnosti obecního rozpočtu, nebylo možné, aby se obec k tomuto zavázala. Proto se přistoupilo k projednání věci mezi zřizovatelem a školským úřadem o možné transformaci úplné školy na neúplnou, kde by zůstal zachován jen první stupeň. Po vyřízení věci byla od 1. 9. 1997 Základní škola v Žihobcích zařazena do sítě škol jako škola neúplná. Všem školám, jejichž zřizovatelé (obce) se zavázali k uhrazení i nadnormativních výdajů na mzdové prostředky a odvody za chybějící žáky dosáhly udělení výjimky.

6. Charakteristika málotřídní školy

(Souvislost s alternativní pedagogikou)

Málotřídní školy se účastní významného úkolu při výchově a vzdělávání mládeže na venkově. Málotřídní školou je v našem pojetí brána v potaz jako venkovská ne plně organizovaná škola, kdy je v jedné třídě zahrnuto pokaždé více postupných ročníků. Málotřídní škola bude mít jistě svoji budoucnost, v dnešní době můžeme hovořit o jakémsi procesu renesance v oblasti málotřídní školy. Leckde se projevuje snaha o integraci venkovské málotřídní školy a alternativní pedagogiky. V současnosti byla definována některé možné alternativy pro další rozvoj málotřídních škol, ze kterých též vyplývá, že je možno čerpat inspiraci z teorie a praxe soudobých alternativních škol, ve kterých je zobecňována velmi hodnotná zkušenost z desetiletí trvající pedagogické praxe. Tato skutečnost je vyvozena přímo z její vlastní podstaty, z jejího charakteru. Málotřídní škola je nejčastěji školou s nižším počtem žáků, kteří utvářejí v jedné třídě věkově rozdílnou a tak říkajíc přirozenější sociální skupinu. Existuje zde velmi patrná zpětná vazba, dalekosáhlé možnosti precizního poznání žáka, jeho rodinného prostředí a okolí, ve kterém tráví svůj volný čas, provázanost života školy pro atraktivní vyučování, a to jak v rozlehlých prostorných třídách, tak i v mimoškolním prostoru. To nabízí možnosti učiteli venkovské školy aplikovat tyto přístupy, které jsou v našem školství doslova „nedostatkovým zbožím“.

Jedná se zde o individuální přístup k žákovi vycházející z důkladných znalostí žáka, jeho psychiky, tj. chápání dítěte a beroucím na vědomí jeho potřeby, možnosti, zájmy, přání apod. Jedná se o proces detailního zkoumání individuality každého žáka.

Dalším charakteristickým rysem alternativního školství je ucelenost a všestrannost výchovného procesu. Jedná se o snahu pedagoga rozvíjet ve vzájemné rovnováze část rozumovou, citovou i volní. V málotřídních školách, s žáky rozdílného věku, různorodých zkušeností je možno velmi nenásilně rozvíjet vztah k různým mravním hodnotám, k práci své i ostatních, pohybu a k přírodnímu bohatství.

Typické pro soudobé alternativní školy je mimo jiné i komunikativní pojetí pedagogické práce. Vychází z modelu jakési partnerské rovnosti pedagoga a žáka.

Tento přístup navazuje na další charakteristický rys alternativních škol, a to je aktivita dítěte, kde se klade velký důraz ve vyučovacím procesu na poznávání a získávání nového učiva za pomoci vlastního úsilí a aktivity. Tím dochází k rozvoji

samostatnosti žáka, jeho tvořivosti a schopnosti rozhodovat se, a to nese nemalý význam na délku životnosti takto získaných poznatků a dovedností a zároveň k uvědomění si významu získaných znalostí a dovedností.

Z tohoto úhlu pohledu je na malotřídní škole mnohem vyšší šance, než na škole ve městě, ba dokonce na anonymním sídlišti velkoměsta. Z uvedených obecnějších přístupů je patrné, že malotřídní škola má možnost v alternativní pedagogice najít další z hodnotných podmětů ve svém dalším rozvoji.

Je možno čerpat inspiraci z jednotlivých nejznámějších koncepcí alternativních proudů ve školství a to v následujících:

6.1 Waldorfská škola

Dnes patří k těm nejznámějším a všeobecně nejrozšířenějším mezi typy alternativních škol vychází z koncepce rakouského pedagoga a filosofa R. Steinera (1861 – 1925).

- Individuální přístup k dítěti
- Spolupráce a provázanost školy s rodinou
- Využití v obraznosti a principu názornosti ve vyučování, rozvoj představivosti a fantazie dětí
- Metodika výuky cizímu jazyku již v mladším školním věku
- Probíhá formou her, říkanek, písní

6.2 Montessoriovská škola

Tento typ alternativní školy vychází z originální koncepce výchovy, která byla vytvořena italskou lékařkou a psycholožkou M. Montessoriová (1870 – 1952)

- Způsoby vytváření podnětného klimatu učitelem, vycházející z principu: „Pomoz mi, abych to udělal sám.“
- Integrace dětí do věkově rozdílných skupin
- Didaktické materiály, soubory didaktických pomůcek
- Směřování žáků k poznávání sebe sama

6.3 Freinetovská škola

Zakladatel koncepce tohoto typu alternativní školy byl Celestin Freinet (1896 – 1966), představitel hnutí tzv. pracovní školy. Ve svém pojetí pedagogiky se obrací na pedagogy z veškerých typů škol a východisky jsou mu tyto principy: propojení školy s životem, jak tělesná, tak i duševní práce, pedagogická kooperace žáků a pedagogů a spolupráce pedagogů vzájemně mezi sebou.

- Škola s pouze a výlučně skupinovým a individuálním vyučováním
- Informatická výchova - získání, ukládání a následné využívání, informací
- Metodika mimoškolní pozornosti, bezprostřední kontakt s nesčetnými odvětvími života
- Důraz na řešení interiéru freinetovských tříd

6.4 Školy jenského plánu

Zakladatelem je Petr Peterson (1884 – 1952). Zde se uvažuje o organizaci školy na tzv. rodinném principu, tj. školou s prvky domova a rodiny, kde společně žijí děti, vychovatelé a je umožněn volný přístup i rodičům. Klade se zde maximální důraz vynasnažit se k přiblížení školního interiéru domácímu prostředí (nábytkem, výzdobou).

- Slučování dětí do věkově diferenciovaných skupin
- Týdenní pracovní plán, který bere ohledy i na čas mimo školu, ale i skutečnosti jako jsou roční období, sociokulturní dění, události v rodinách dětí apod.

Z uvedeného přehledu vyplývá, jak dalekosáhle a specificky mohou jednotlivé alternativní pojetí školy i v našich podmínkách inspirovat pedagogy působící na venkovské malotřídní škole.

6.5. Rodina a málotřídní škola

Vezmeme – li v potaz ekonomické hledisko, je z něj patrné, že málotřídní školy jsou zařízení velmi nákladná na finance. Nemalá část venkovských rodičů projevuje zájem na zachování existence málotřídních škol. Nejkladnější vztah k málotřídní škole je patrný zejména u rodičů, kteří sami navštěvovali málotřídní školu. Jedná se zde tedy o názor opírající se o vlastní zkušenost. Pozitivní vztah k málotřídní škole se vyskytuje i u rodičů dětí, které jsou žáky málotřídní školy.

Nejpozitivnější vztah k málotřídní škole se projevuje u rodičů s jedním dítětem a naopak nejvíce negativní vztah je u rodin se čtyřmi či více dětmi.

Hlavním charakteristickým rysem málotřídních škol je, že v jedné třídě (místnosti) probíhá výuka současně dvou i více ročníků. Na základě této odlišnosti se odvozují další specifické jevy. Výuka probíhá ve dvou či více odděleních. Oddělení celkově tvoří třídu. Aby nedocházelo k rušivým elementům při výuce daného oddělení, je zapotřebí, aby oddělení, kterému pedagog v dané chvíli nevykládá učivo, bylo řádně zaměstnáno samostatnou prací. Je třeba dbát zvýšené pozornosti při výkladu látky a zaměstnávat vždy jedno oddělení tak, aby byly úkoly práce co nejvíce srozumitelné a zabránilo se tak vzniku možných nejasností – rušivých elementů při výkladu. Jak tedy vyplývá ze specifické práce učitele v těchto zařízeních, vzdělávací proces na málotřídních školách probíhá jednak ve vyučování přímém a jednak v samostatné práci žáků. Třídy bývají většinou méně obsazené, než v plně organizované škole.

Specifickou roli na málotřídní škole na venkově má i pedagog. Během jedné časové jednotky odučí (záleží na počtu oddělení) dvě i více vyučovacích jednotek. I ve třídě, kde se nachází dva ročníky, věnují žáci více jak polovinu vyučovacího času samostatné práci a menší část zbývá pro přímou výuku.

Mimo to plní vesnická škola velice důležité kulturní poslání. Venkovský učitel, aby obstál, tak se musí integrovat do veřejné práce. Nejednou plní úlohu kronikáře, knihovníka, člena obecního zastupitelstva, člena zájmových organizací, ale hlavně působí jako organizátor kulturního dění na vesnici. Pedagog na venkově je významná osobnost i autorita.

7. Srovnání plně organizované základní školy a málotřídní školy

7.1 Plně organizovaná škola

Lze snáze zajistit plné materiální a didaktické vybavení, ačkoliv jak poukazují ve svém výzkumu, nemusí být materiální zajištěnost jen výsadou městských plně organizovaných základních škol. Na těchto školách lze lépe využít učební prostředky a odbornost učitelů. Práce v takových třídách je pro učitele méně namáhavá.

Slabé stránky těchto škol jsou ale také, (ačkoliv nemusí být pravidlem) povětšinou územní poloha školy neposkytuje takový přírodní potenciál, který lze využívat k výuce mnoha předmětů a rozvíjí tak mezipředmětové vztahy a podporuje zdraví žáků, jako tomu bývá u venkovských neplně organizovaných škol. Kde existuje velice silná vazba na výuku a její propojení s praxí (ačkoliv ani zde nemusí být tento jev pravidlem.) Městská škola dále nevytváří tak soudržný kolektiv, jako málotřídní škola, kde spolu vyrůstají a spolupracují děti rozličných věkových skupin. Děti zde taktéž nemají takovou úroveň představivosti a schopnosti vnímání učiva v návaznosti na reálný život. Děti zde taktéž nevykazují takovou úroveň manuální zručnosti, protože v městských zástavbách je více rozvíjena práce na počítači, mobilním telefonu či jiných prostředcích IT a to už od útlého věku. Mnohdy převyšuje technická gramotnost žáků (a to naprosto bez nadsázky) technickou gramotnost samotných pedagogů, kteří často stagnují na úrovni, na které opustili vysokou školu jako čerství absolventi a dále své schopnosti a dovednosti v tomto oboru nerozvíjí.

Co se chování žáků na městských školách týče, tak z vlastní praxe mohu komparovat chování žáků například zde v Českých Budějovicích a žáků na Základní škole v Dolanech, kde jsem absolvoval mnoho praxí, tak ve městě se rozvíjí žáci spíše sami za sebe, jsou sebevědomější, ale také arogantnější a surovější vůči sobě navzájem. Těžko posuzovat, kteří jedinci najdou v životě lepší uplatnění a budou společnosti prospěšnější.

7.2 Málotřídní škola

Na rozdíl od městské plně organizované školy bývá málotřídní škola více spjata s životem obce a jejího obyvatelstva. Díky své poloze většinou odstraňuje problémy s dojížděním do měst, které bývá pro mnoho rodin na venkově citelnou finanční zátěží. U dětí se zde velice výrazně vytváří pocit sounáležitosti k obci, kde tvoří školní třída na málotřídní škole je psychologicky přirozenější sociální celek, nežli školní třída věkově stejnorodá. Napodobuje rodinu s početnými sourozenci a povětšinou i rodinnějšího rázu bývá výuka, kde učitel naprosto dokonale zná rodinné anamnézy svých žáků, na rozdíl od městské plně organizované školy, kde je situace naprosto odlišná a přístup bývá odměřenější s jistou dávkou úřední anonymity.

Škola v místě bydliště umožňuje i zvýšení pedagogického dozoru nad dětmi, spolupráci s rodinou dětí. Rodinou je většinou (ale nemusí být pravidlem) chápána škola jako instituce s vysokou mírou prestiže a společenské úcty, kde je venkovský pedagog vnímán jako obecně platná autorita. Rodiči nebývá jeho postavení tak často zpochybňováno a bagatelizováno jako tomu bývá u městských škol, kde je společenská prestiž přepočítávána výškou měsíční mzdy člověka, ale to je všeobecný problém soudobé společnosti, kterým se zde zabývat nehodlám.

Dále většinou poskytuje málotřídní venkovská škola výše zmiňovaný a neopomenutelný přírodní potenciál, který dává pedagogovi možnost spojit výuku s reálným světem, ať se jedná již o prvouku, přírodovědu, vlastivědu, pracovní činnosti, výtvarnou výchovu, tělesnou výchovu a podobně, kde je i dětem daná látka vryta pevněji do paměti, na rozdíl od městské plně organizované školy, kde tato možnost ozvláštnění výuky bývá povětšinou takřka nerealizovatelná.

V návaznosti na prostřední, v němž žáci vyrůstají, tak na rozdíl od „městských“ dětí jsou zde děti daleko zdravější a pohybově gramotnější, protože jsou na pohyb zvyklé a jejich schopnosti zde jsou všestranněji rozvíjeny, než ve městě, kde se nezřídká pod nátlakem ambiciózních rodičů děti již od útlého věku specializují na jeden druh sportu, skrze který si rodič plní své nesplněné sny a vyvíjí tak stres a nátlak na dítě, které ne vždy je v daném odvětví „elitní“.

Co se chování žáků týče, bývají na rozdíl od městské, plně organizované školy více soudržnější, se schopností vzájemně spolupracovat, a to proto, že již od útlého věku vyrůstají ve věkově diferenciované skupině, naopak děti ve městské plně

organizované škole bývají zvyklé jen na své vrstevníky a obtížněji spolupracují s žáky věkově odlišnými a bývá zde i výraznější vzájemná mezi ročníková rivalita.

8. Výroční zpráva

Dalším dostupným kritériem, jak lze posuzovat v dnešní době, kdy jsou kroniky na ústupu, je výroční zpráva o činnosti školy. Podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Zákon ukládá povinnost, aby tuto zprávu každý ředitel školy vypracoval a případným zájemcům poskytl k nahlédnutí. Tato zpráva má svůj ustálený rámec, který by měl obsahovat tyto náležitosti:

- **1. Charakteristika školy**
- **1.1** Název a adresu zřizovatele
- **1.2** Poslední zařazení do sítě škol
- **1.3** Seznam odloučených pracovišť (dle Rozhodnutí o zařazení do sítě)
- **1.4** Vzdělávací program školy
- **1.5** Součásti školy
- **1.6** Typ školy
- **1.7** Spádový obvod školy
- **1.8** Specializované a speciální třídy
- **1.9** Individuální integrace postižených dětí
- **1.10** Materiálně technické zajištění školy
- **1.11** Rada školy

- **2. Údaje o pracovnících školy**
- **2.1** Přehled o zaměstnancích školy
- **2.2** Personální změny
- **2.3** Výuka vedená odborně způsobilým učitelem
- **2.4** Další vzdělávání pedagogických pracovníků

- **3. Přijímací řízení a další zařazení absolventů škol**
- **3.1** Zápis žáků do první třídy
- **3.2** Absolventi školy a jejich další uplatnění po ukončení povinné školní docházky

- **4. Výsledky výchovy a vzdělávání žáků**
- 4.1 Prospěch žáků
- 4.2 Chování žáků
- 4.3 Docházka žáků
- 4.4 Přehled volitelných a nepovinných předmětů
- 4.5 Způsob zařazení vzdělávací oblasti Výchova k volbě povolání

- **5. Nadstandardní aktivity**
- 5.1 Zájmová činnost organizovaná školou
- 5.2 Mimoškolní aktivity
- 5.3 Účast v soutěžích
- 5.4 Spolupráce s dalšími subjekty (občanská a zájmová sdružení, mezinárodní styky, projekty EU atd.)

- **6. Výchovné poradenství**
- 6.1 Vyhodnocení Koncepce výchovného poradenství
- 6.2 Vyhodnocení Minimálního preventivního programu
- 6.3 Spolupráce s pedagogicko - psychologickou poradnou, speciálními pedagogickými centry
- 6.4 Spolupráce s rodiči, policií české republiky, obecním úřadem

- **7. Údaje o výsledcích inspekce provedené Českou školní inspekcí**
- 7.1 Závěry inspekční zprávy z orientační inspekce konané dne....
- 7.2 Státní kontrola dne....zaměřená na organizaci a průběh opravné zkoušky ve smyslu § 11 a § 12 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů

- **8. Výkon státní správy**
 - **8.1** Rozhodnutí ředitele školy
 - **8.2** Počet osvobozených žáků
 - **8.3** Počet evidovaných stížností
 - **8.4** Naplňování zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
-
- **9. Analýza školního roku**

9. Popis Základní školy Dolany

Obr. 3 (Budova Základní školy v Dolanech)

Základní škola Dolany se nachází 8 kilometrů severozápadně od Klatov. Jedná se o typ školy neúplné a v současné době (r. 2009/2010) jsou spojeny ročníky 1. a 2. v jedné třídě a 3., 4. a 5. v třídě druhé. Do spádové oblasti školy spadají tyto obce: Andělice, Balkovy, Dolany, Malechov, Řakom, Sekrýt, Svrčovec, Výrov

Škola pracuje dle koncepce, ve které si za hlavní cíl klade poskytnout žákům kvalitní vzdělání, díky kterému budou mít zajištěn hladký přechod na 2. stupeň, a všestranně rozvíjet osobnost žáků.

Uplatňuje nové pojetí výuky, kooperaci ve výuce a projektovou výuku, rozvíjí klíčové kompetence žáků (viz. Obr. 12.) a využívá při výuce internet. Klade se zde důraz tímto hlavně na aktivizaci žáků a prohloubení jejich zájmu o výuku a rozšíření jim jejich obzorů.

Budova školy (viz. Obr. 3) je po celkové rekonstrukci díky kvalitní spolupráci ředitelky školy s místním starostou. Během prázdnin 2007/2008 proběhlo zateplení budovy, díky přidělení dotací získala škola také novou střechu a ani interiér školy nebyl

opomenut – nové omítky, zábradlí atd. V současné době dostaly chodby nové dřevěné obložení (viz Obr. 5., 6., 7.) a na letošní prázdniny je plánována rekonstrukce pozemků za školou na školní zahradu a dětské hřiště s altánem a košem na basketball. Budova má 3 prostorné učebny, které během posledních let prošly též rekonstrukcí. V přízemní učebně, která funguje jako školní družina, je navíc opravené dřevěné podium pro možnosti hry loutkového divadla (viz. Obr. 13.)

Co se technické vybavenosti týče, v horních učebnách jsou zadní části místností vybaveny stoly s počítači (viz. Obr. 10.), kde má téměř každý žák svůj vlastní počítač s širokou škálou výukových programů, což umožňuje žákům vzdělávat se i během přestávek. Veškeré počítače jsou připojeny k internetu a žáci na nich pracují již od první třídy, každoročně škola investuje do nákupu nových učebních pomůcek, např.: učebnic, obrazů, PC výukových programů, knih pro školní knihovnu, atd. Ředitelna, která zároveň slouží jako sborovna je také moderně zařízena (viz. Obr. 11), nechybí v ní: Počítač s připojením na internet, skener, kopírovací zařízení, tiskárna, apod. Dále byly instalovány v letošním školním roce dvě interaktivní tabule SMART BOARD (viz. Obr. 8. ,9.), takže ve výuce se otevírají další prostory pro zatraktivnění vyučovacího procesu.

Jako nadstandardní aktivity školy mohou uvést například kroužky se zaměřením: anglický jazyk, sportovní kroužek, zahrádkářský kroužek, informatika, dramatický kroužek, flétny a logopedii. Škola pořádá mnoho soutěží jako například recitační soutěž, čtenářskou soutěž a sportovní soutěž. Škola se ale též účastní mnoha soutěží, ve kterých je úspěšná, (viz obr. 4) od okresního rázu, až po republikový např.:

- v r. 2006/2007 – atletický trojboj, soutěž mladých zdravotníků, zahrádkářská soutěž
- v r. 2007/2008 - mladých zdravotníků, zahrádkářská soutěž – i republikové kolo
- v r. 2008/2009 - zdravotníků, zahrádkářská soutěž – i republikové kolo

Škola také spolupracuje s dalšími subjekty a to především s místní organizací Českého červeného kříže. Kde se účastní na soutěžích Českého červeného kříže a dodává vkusné výrobky dětí jako výzdobu na schůze Českého červeného kříže. Také spolupracuje se Základní školou Švihov, kde se konala akce – Den s policií, hasiči a se zdravotníky na Základní škole ve Švihově, žáci i pedagogové hodnotili tuto akci jako velice zdařilou.

Kromě těchto akcí jsou snahy ze strany pedagogů rozšířit žákům obzor prostřednictvím výletů a exkurzí. Mezi nejvíce zdařilé a kladně hodnocené jak žáky, tak

pedagogy byla například exkurze do České televize v r. 2008/2009, kde si žáci zkusili roli rytířů, princezen nebo čarodějnic, ale také kameramanů a dalších zaměstnanců televize.

Za neméně zdařilý lze také pokládat celodenní turistický výlet do nedaleké vsi Tupadla, který byl završen noclehem v budově školy a dokonce oslavou narozenin, kde se sešly hned dva dorty.

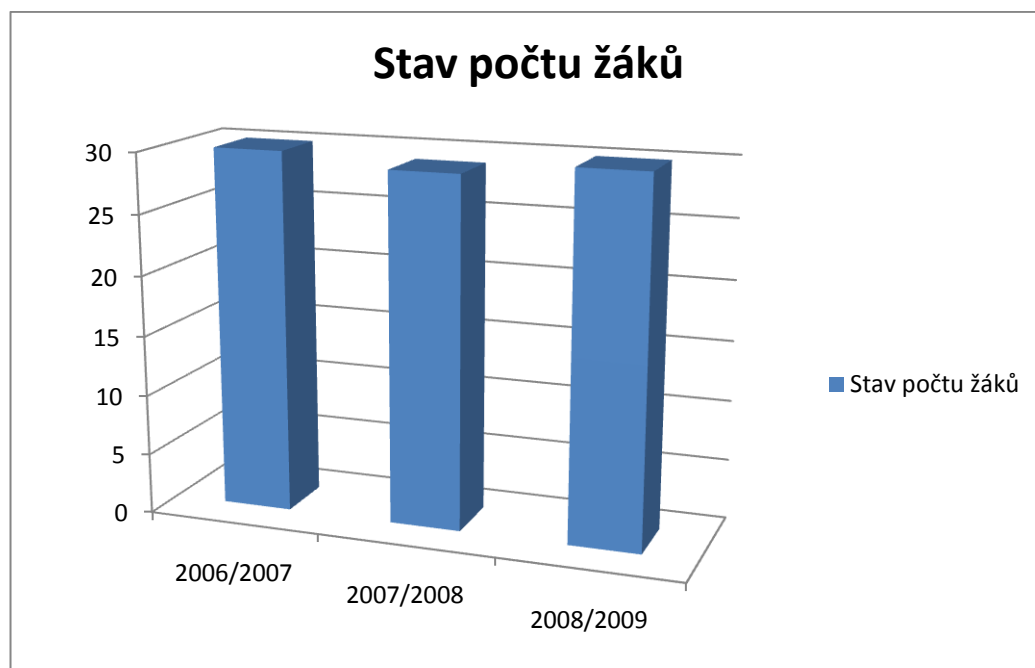
Preventivní činnosti škola přikládá také velký význam a zde je vyhodnocení Minimálního preventivního programu. Škola vypracovala Preventivní program, s nímž jsou žáci obeznámeni. Nedochází k jeho nedodržování, a daří se jej pedagogům plnit. Na škole nejsou žádné problémy jako šikana, či zneužívání návykových látek...

Škola také spolupracuje s Pedagogicko - psychologickou poradnou v Klatovech v diagnostice vývojových poruch učení, konzultací vzniklých problémů, ne však vždy dojde ke shodě názoru. Pro žáky, kteří trpí vývojovou poruchou učení, jsou tvořeny po předchozí konzultaci s Pedagogicko – psychologickou poradnou individuální vzdělávací plány.

Dvakrát ročně pořádá škola třídní schůzky, individuální setkání je možné téměř kdykoliv, nelze jen v případech, kdy by narušovalo chod výuky. Zájem rodičů o školu a své dítě je zde vždy vítán. Neprojevují ho se však bohužel všichni, občas je zapotřebí rodiče neustále vyzývat, aby projevíli zájem o své dítě.

Spolupráce s obcí je zde na velmi dobré úrovni. Obec jde škole vstříc, jak po stránce organizační, tak po stránce ekonomické. Obec projevuje o školu veliký zájem a v tom se odráží i kvalita vzájemné spolupráce s ní.

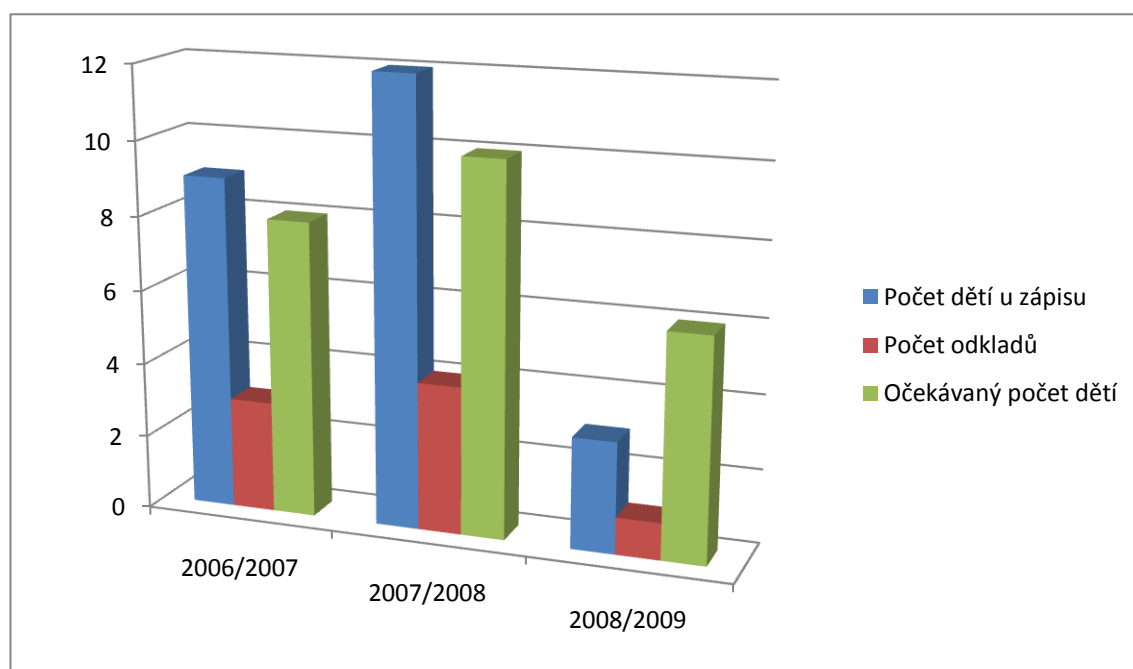
Žáci opouštějí tuto školu na druhý stupeň nejčastěji do Základní školy ve Švihově, který je vzdálen asi 6 kilometrů od Dolan a nebo do nedalekých Klatov (asi 8 kilometrů), kde pokračují na jiné základní škole. Škola nemá žádné problémy s naplněním stavu tříd, pro názornost předvedu statistické údaje v grafech. K historii Základní školy v Dolanech bohužel není mnoho informací, protože poslední školní kronika byla vedena pouze do roku 1940 a po druhé světové válce se bohužel nedochovaly žádné informace, takže není možno doplnit tyto informace. A mohu tak hodnotit pouze na základě rozhovorů se zde působícími pedagogy a na podkladech výročních zpráv o činnosti školy, do kterých jsem měl možnost nahlédnout.

(graf 1.)

Jak je patrné z tohoto grafu (graf 1.), Základní škola Dolany nemá za poslední roky žádné výraznější problémy v počtu svých žáků a kapacita školy – tj. 30 žáků je využívána na sto procent.

Z rozhovoru s ředitelkou školy Mgr. Jaroslavou Hodkovou jsem se dozvěděl, že škola nemá žádné výraznější problémy s příchodem nových žáků, ale že celkově pozoruje mírný úbytek nových žáků. Pro větší názornost uvádím graf (graf 2.) znázorňující počet přijímaných a přijatých žáků do prvních tříd za poslední tři roky.

(graf 2.)

Obr. 4. , 5. , 6.

Obr. 7

Obr. 8

Obr. 9

Obr. 10. , 11.

Obr. 12

Obr. 13

10. Popis Základní škola Masarykova, Klatovy

Obr. 4 (Budova Masarykovy základní školy v Klatovech)

Budova školy (viz. obr. 4.) se nachází v jihovýchodní části města Klatov, její poloha je spíše periferní, ale vzhledem k blízkosti městských parků a rybníku Čedík, není tato poloha na škodu, neboť tyto prostory umožňují výuku mnohých předmětů v přírodě, takže se nejedná o typickou městskou školu, bez možnosti pohybu žáků v přírodě.

Z organizačního hlediska se jedná o školu úplnou, bez jakýchkoliv spojených ročníků. Do této školy dojíždí asi 30 procent z celkového počtu žáků. Žáci dojíždějí z obcí: Běhařov, Běšiny, Bezděkov, Bolešiny, Čachrov, Červené Poříčí, Číhaň, Dlačov, Dolany, Dešenice, Domažlice, Horažďovice, Chlistov, Chudenice, Janovice nad Úhlavou, Kolinec, Lomec, Měčín, Mochtín, Nýrsko, Pocinovice, Plánice, Předslav, Švihov, Týnec, Zavlekov, Železná Ruda. Jak z předchozího výčtu vyplývá, tak kolorit žactva je skutečně pestrý a nejsou zde tedy jen typicky „městské“ či typicky „venkovské“ děti. Ve škole jsou zřízeny také speciální třídy (k roku 2008/2009 jsou tři) a také třídu s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Podle potřeby spolupracuje škola

s Pedagogicko-psychologickou poradnou a vypracovává pro žáky, u kterých je potřeba individuální vzdělávací plány.

Materiálně a technicky je škola velice dobře zajištěna, pro výuku tělesné výchovy je využíváno dvou tělocvičen a v roce 2007/2008 došlo k rekonstrukci pozemků za školními tělocvičnami (viz. Obr. 16. a Obr. 17.) na víceúčelové školní hřiště. Dále má škola k dispozici dvě počítačové učebny pro rozvoj a výuku znalostí žáků z oboru informatiky. Dle finančních možností školy dochází k obnově zařízení a nábytku jednotlivých učeben (viz. Obr. 14 a Obr. 15).

Škola nabízí také mnoho nadstandardních aktivit a to například: ruční práce, výtvarný kroužek, zdravotnický kroužek, dyslektický kroužek, kroužek angličtiny, školní časopis, nepovinnou angličtinu a němčinu, náboženství, sborový zpěv a pohybové hry. Škola se také účastní mnoha soutěží jak okresních, regionálních, tak republikových. V roce 2008/2009 se škola účastnila těchto soutěží, mezi okresními například: Olympiáda v Anglickém jazyce, Zeměpisná olympiáda, Solasido, My a příroda, Stolní tenis, Školní liga v přehazované, Školní ligy ve volejbale, Sjezdové lyžování, Volejbal, Florbal, Atletický čtyřboj, Pohár Rozhlasu, Pythagoriáda, Matematická olympiáda, Olympiáda z českého jazyka, Soutěž mladých zdravotníků, Recitační soutěž, Atletický trojboj, Mac Donald Cup, Čtenářská soutěž, Šachy. Z pohledu regionálního se účastnila těchto soutěží: Karlovarský skřivánek, Olympiáda v Aj, Zeměpisná olympiáda, Volejbal, Florbal, Recitační soutěž, Preventan Cup-vybíjení, Šachy. Ale ani v republikovém významu se nenechala škola zahanbit a účastnila se soutěží: Karlovarský skřivánek, Florbal, Olympiáda v Anglickém jazyce. Mezi největší úspěchy v těchto soutěžích patří například: 3. místo v celostátním kole - florbal dívky, 1. místo v krajském kole a účast v celostátním kole Olympiády v anglickém jazyce, účast v celostátním kole pěvecké soutěže Karlovarský skřivánek, účast v celostátním kole pěvecké soutěže Karlovarský skřivánek. Z tohoto nemalého a vyčerpávajícího výčtu soutěží, kterých se škola účastní lze hodnotit z tohoto hlediska školu jako velice úspěšnou.

Škola se také podílí na spolupráci s dalšími subjekty, mezi velice významné uvádím například partnerskou školu Grundschule Bischofsmais, kde 18. prosince vystoupili žáci pěveckého sboru Sněženky a machři na vánočním koncertu. Orientace další spolupráce byla na žáky I. stupně obou škol. Na jaře 2008/2009 došlo k realizaci

projektu „Pozvání“. Jehož náplň byla zaměřena na sportovní, výtvarné a umělecké aktivity, kterých se účastnili především žáci čtvrtých tříd a kroužku německého jazyka. Ve školním roce 2008/2009 7. května také navštívili žáci Masarykovy ZŠ městečko Bischofsmais. Také si prohlédli školu svých nových německých přátel, jejich lázeňské město a jeho kulturní památky, jeho okolí a seznámili se i se starostou města, který je vřoucně přijal. Největší zážitky si ale žáci odnesli ze společného sportování v městském zábavním parku.

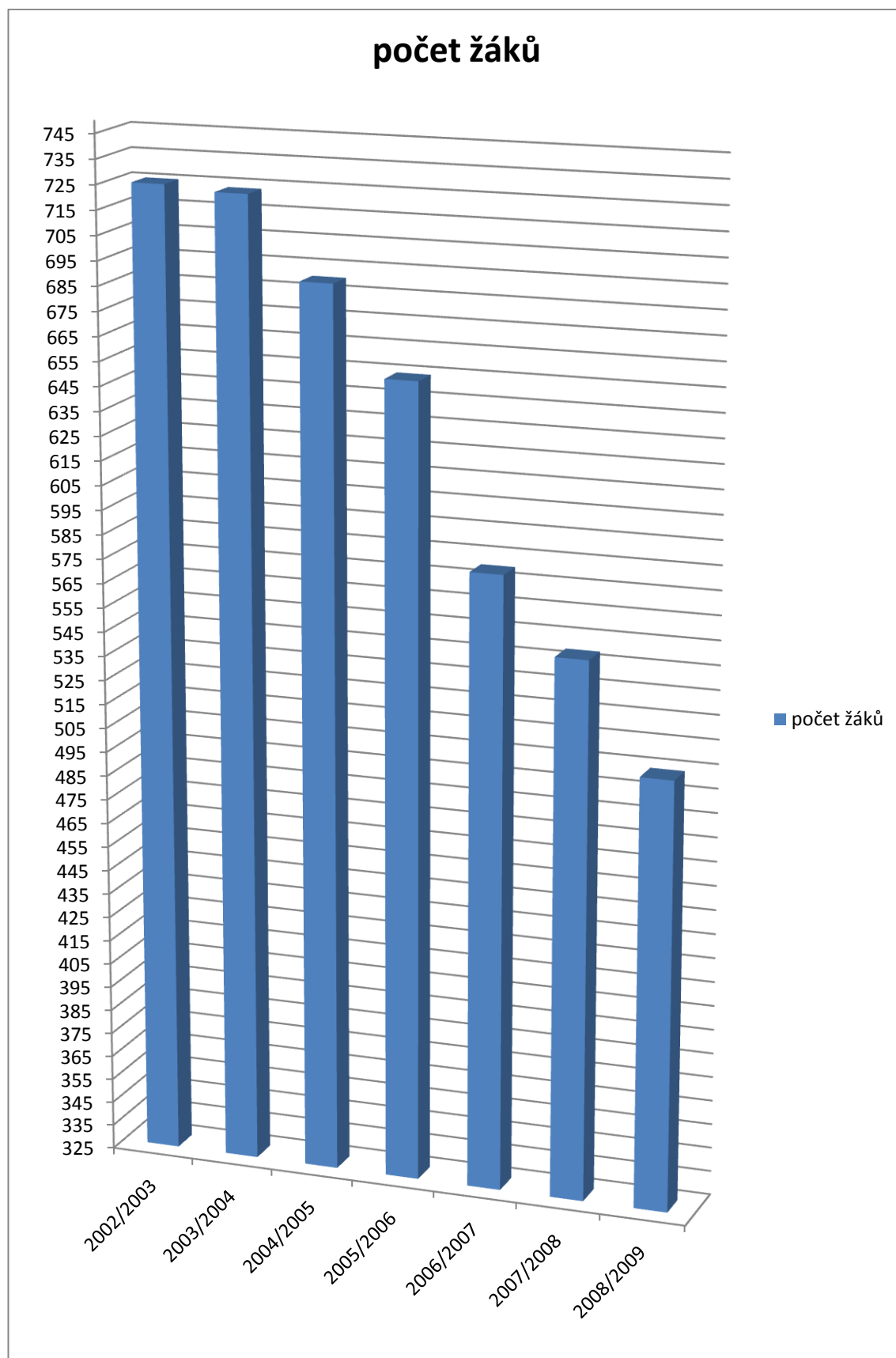
Týden na to navštívili němečtí žáci zase Klatovy. V průběhu jejich dvoudenního pobytu žáci společně vyrobili Česko – Německý obrázkový slovník, pořádali společné soutěže a poznávali město Klatovy. Druhý den pobytu byl započat návštěvou Pohádkové chalupy v Mlázovech a následoval program na westernovém ranči v Podolí. Třetí etapa projektu byl sportovní den konaný Masarykovou základní školou 25. června. Před zahájením sportovního klání proběhl koncert pěveckých sborů. Mimo akcí pro žáky probíhá i vzájemné setkávání pedagogů z obou škol a výměna pedagogických názorů a zkušeností. Němečtí kolegové z Bavorska podnikli návštěvu Masarykovy základní školy 3. dubna. Téměř v úplném závěru školního roku pak čeští učitelé vyrazili do Bischofsmais, aby navrhli a prodiskutovali další společné programy v příštím školním roce.

Pro žáky šestých tříd připravili exkurzi do příhraničních oblastí. Žáci si také prohlédli šumavská faunu v Zoologické zahradě Lohberg, osvěžili se v koupališti v Lamu – Osserbad a na závěr podnikli výlet na Velké Javorské jezero.

Na též výborné úrovni je také spolupráce s Městským kulturním střediskem v Klatovech, s městskou knihovnou v Klatovech, okresním muzeem v Klatovech, kinem Šumava a klatovským divadlem. Nejčastěji v rámci různých kulturních akcí a besed pořádanými výše uvedenými institucemi. Žáci se též účastní na akcích Senior klubu, Klubu přátel Klatovska.

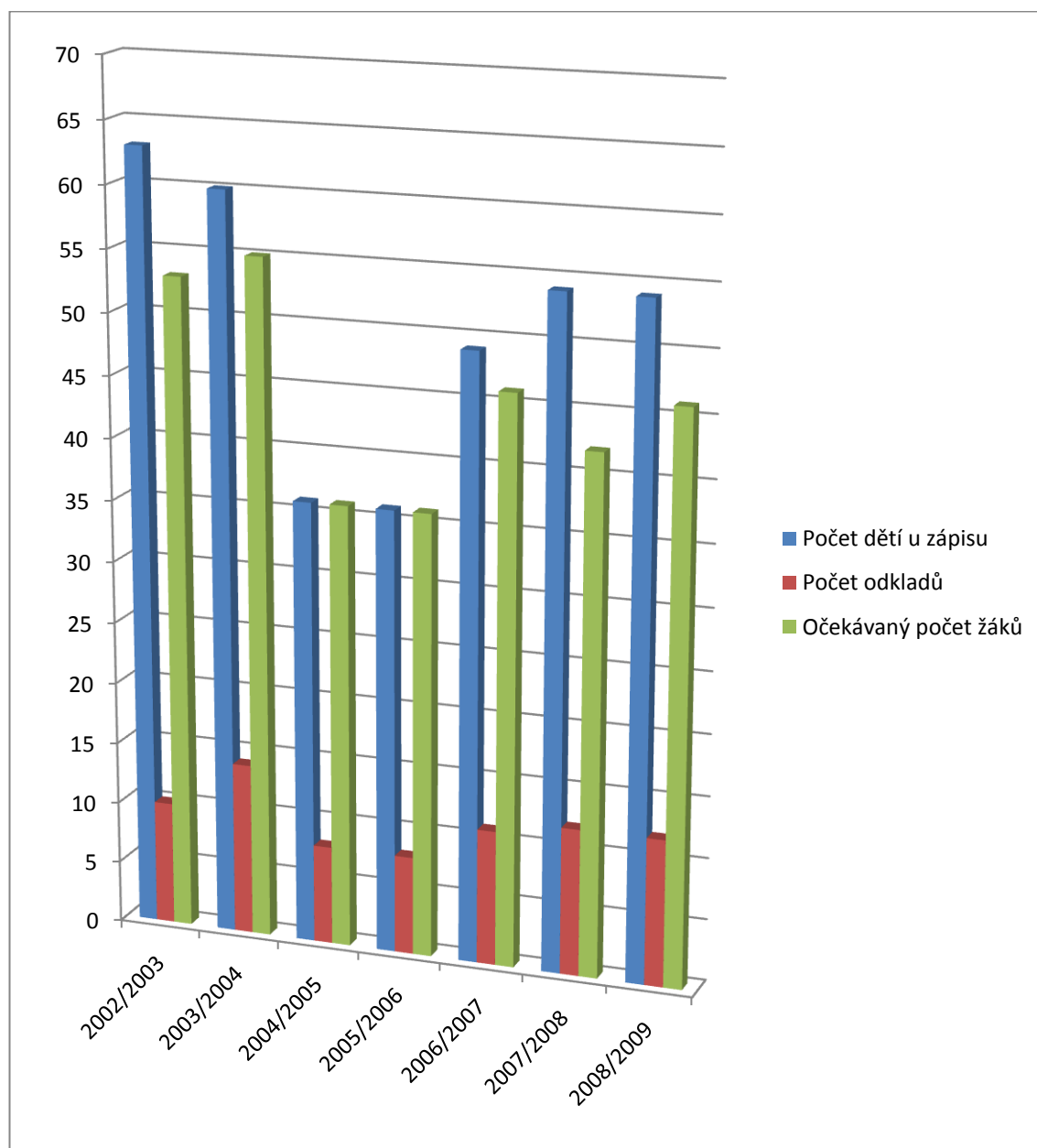
Ve školním roce 2008/2009 byla navázána také relativně dobrá spolupráce s mateřskými školami. Před Vánočními svátky byla pro ně zorganizována řada akcí, předškoláci se učili pracovat s počítačem a pomáhali jim při tom starší kamarádi, měli také možnost si se svými potencionálními spolužáky vyrobit vánoční přáníčka a dárečky, zazpívat koledy a prohlédnout si do třídy, kde se bude probíhat vyučování. Učitelkami z prvního stupně byl pro předškoláky také připraven a realizován sportovní den.

Co se počtu žáků týče, nemá škola žádné výrazné problémy naplnit stavy tříd. Ale i tak je znatelný velice výrazný pokles počtu, za posledních 7 let až o 221 žáků. Za účelem názornosti uvádím počet žáků za posledních 7 let v grafické podobě (viz graf 3.).

(graf 3.)

Stejně jako u Základní školy v Dolanech uvádím další faktor ovlivňující vývoj počtu žáků, a to stav žáků účastnících se zápisu do prvních tříd. Jak můžeme zhodnotit tento parametr na grafu (graf 4.), tak k žádnému výraznějšímu úbytku žáků hlásících se do prvních tříd nedošlo, kde je tedy odpověď na klesající trend v celkovém počtu? Pedagogové Masarykovy základní školy tvrdí, že je způsoben především odchodem žáků na Gymnázium v 5. a 7. třídě či přechody na jinou základní školu.

(graf 4.)

Obr. 14

Obr. 15

Obr. 16

Obr. 17

10.1. Historie Masarykovy základní školy v Klatovech

Obr.18

„ Se stavbou se začalo na jaře roku 1923, dokončena byla v květnu roku 1925. Budova byla postavena podle plánů p. L. Skřivánka, architekta z Prahy. Stavbu provedli klatovští stavitelé - architekt p. V. Beneš a stavitel p. J. Strejc. Celkový náklad na stavbu činil přes 3 miliony korun československých. Škola se stala majetkem města Klatov. V budově byly umístěny samostatná obecná škola chlapecká, dále škola městská obchodní a škola rodinná, též škola kuchařská. Pravidelné vyučování začalo v úterý dne 1. 9. 1925 v osmi třídách Pětitřídní samostatné školy obecné v Klatovech. Počet žáků dosáhl čísla 308. Tehdy chodilo do 1. tříd 31 a 34 žáků, ve 2. třídě bylo dokonce 47 žáků. Řídícím učitelem byl v době otevření školy p. Bohumil Valenta.

*V roce 1933 - při oslavách 25 let trvání veřejné školy obchodní - získala tato škola titul **Masarykova** veřejná československá obchodní škola v Klatovech. Když se v srpnu 1940 přestěhovala do jiné budovy, zůstal název Masarykova v podvědomí lidí a budově naší školy se i nadále říkalo Masarykova.*

Od 1. 9. 1939 - v době 2. světové války - začínají přesuny mezi třídami a školami v Klatovech, protože je vydáno nové nařízení, které stanoví nejvyšší počet dětí ve třídě

na 45 žáků. Proto je v naší škole umístěno pět tříd Obecné a měšťanské školy chlapecké na Husově náměstí, dále dvě třídy obecné školy dívčí a pomocná škola se dvěma třídami. Rodinná škola v budově zůstala. Od října 1939 jsou v suterénu umístěny dvě třídy německé školy se 48 žáky.

Od 1. 7. 1940 jsou úředně stanoveny nové názvy škol - naše škola nese název I. chlapecká obecná škola v Klatovech; celkem má deset tříd. Od září je v budově umístěno pět tříd německé obecné školy, proto začalo střídavé vyučování. Tři dny v týdnu se učí žáci naší školy, tři dny žáci měšťanské školy chlapecké, protože budova jejich školy na Husově náměstí byla zabrána pro říšské vojsko. V listopadu se též stává povinným předmětem jazyk německý (od 3. ročníku tři vyučovací hodiny týdně).

Dne 1. 9. 1941 je ustaven dvojjazyčný název - německý a český - Obecná škola chlapecká v Klatovech u parku. V letech 1944-45 zasáhly do života školy válečné události ještě silněji. Na podzim roku 1944 byla budova nejprve připravena k přechodnému ubytování německých vystěhovalců, později byla celá budova uvolněna pro německý vojenský lazaret. Žáci se učili v učebnách hlavní školy dívčí v Plánické ulici a v pěti učebnách reálného gymnasia. Od února 1945 pak vyučování probíhalo v hostincích: "U Koruny" (Na Rybníčkách), v restauraci "Národní beseda" v Krameriově ulici, u pana Poláka, v hostinci u pana Bílka v Pražské ulici.

Na jaře a v létě roku 1945 budova sloužila k ubytování amerických vojsk, uprchlíků i jako vojenský lazaret. Začátek školního roku 1945/46 byl posunut na 10. září. V naší budově je i nadále umístěna městská odborná škola pro ženská povolání a pět tříd II. obecné školy dívčí. O rok později je v suterénu zřízena jedna třída městské mateřské školy.

Počátkem školního roku 1948/49 byla zdejší chlapecká škola přeměněna na koedukační. Polovina žáků školy byla převedena do dívčí školy a polovina žákyň z dívčí školy do naší. Školní budovy obecné byly přejmenovány na národní. Naše škola, jako jedna z nejstarších v Klatovech, získala název I. národní.

(Obr. 19)

V roce
1953
vznikla
nová
školská
soustava.
Zákon
zavedl
povinnou
osmiletou
střední
školu,

kteřá sloučila národní a střední školu s jedenáctiletou střední školou. V roce 1959 - po otevření nové školy na třídě Národních mučedníků - zůstává v naší budově III. osmiletá střední škola. Od roku 1961 se název mění na III. základní devítiletá škola v Klatovech. Na začátku 80. let 20. století dochází opět ke změně - nový název je Základní škola U Městských sadů v Klatovech.

Dne 7. března 1990, den narození prvního prezidenta T. G. Masaryka, byl škole slavnostně vrácen čestný název Masarykova základní škola v Klatovech. Dne 3. 11. 2000 byla slavnostně otevřena nová tělocvična. Městské zastupitelstvo v Klatovech souhlasilo se stavbou v říjnu 1999. Do roka tělocvična stála; náklady činily 10,8 miliónu Kč. Podle návrhu Plzeňského projektového ateliéru stavbu provedl Stavební podnik Klatovy.“

11. Dotazníkové šetření

Kdo jiný by mohl zhodnotit historii a vývoj školy lépe, než sami pedagogové, nicméně nezanedbatelný vliv nesou i žáci. Z tohoto důvodu jsem za odborného vedení pana prof. PaedDr. Gabriela Švejdy, CSc. sestavil dotazníky jak pro pedagogy, tak pro žáky, aby zhodnotili současnou situaci, ve škole, kde působí a umožnili mi srovnat hodnocení malotřídní školy a školy plně organizované městského charakteru. Ve formulaci otázek byl brán na zřetel věkový rozdíl a úroveň vzdělání pedagogů a žáků, proto se od sebe dotazníky v určitých detailech liší a některé otázky záměrně vypuštěny.

Otázky byly zaměřeny na zjištění míry spokojenosti žáků a pedagogů s materiální vybaveností školy. Dále pak jsem se zaměřil na motivaci žáků i pedagogů v návštěvě školy, zda jí navštěvují více rádi, méně rádi, či neradi. U pedagogů také na jejich osobní názor na vývoj školství od roku 1989, proč se tak domnívají a jaký faktor tento vývoj co nejvíce ovlivnil. Neopomenul jsem ani otázku, zda by pedagogové opustili školství, pokud by měli možnost, zda pracují s dětmi rádi, zda jsou spokojeni na škole, ve které působí a také zda jsou spokojeni s vedením školy, neboť se domnívám, že především tyto faktory školství a vývoj školy ovlivňuje nejvíce. Protože budou - li pedagogové neradi pracovat s dětmi, či jim nebude poskytnuto dostatečné vybavení k vykonávání jejich pedagogické profese, tak to nezůstane bez odezvy, ale nejen u žáků, ale v celém školství jako celku. Protože dle mého názoru, školství a vývoj škol, kromě státu především utvářejí lidé v něm působící – žáci, pedagogové, státní úředníci, rodiče a řada dalších.

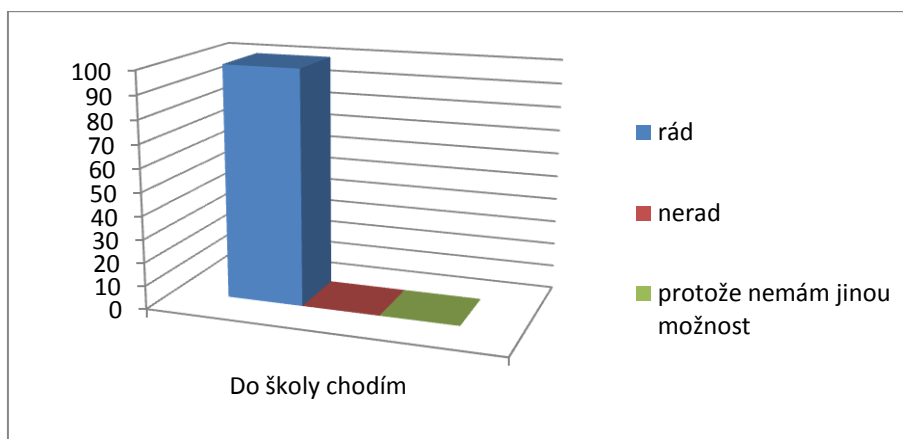
Dotazníky jsou obsaženy v příloze. Nejprve vyhodnotím každou školu zvlášť, abych pak měl možnost vzájemně komparovat mezi sebou získaná data. A poté až vyhodnotím data jako celek, dojdou k vyvození závěru. Veškerá data uvádím v procentech pro zvýšení názornosti a vyšší výpovědní hodnotě. Ve svém výzkumném šetření se pokouším zachytit co nejvíce faktorů, které mohou ovlivnit vývoj škol do budoucna. Dále jsem byl zaměřen na vyvrácení názoru, který je velice dehonestující a to tím, že v dnešní době už venkovská malotřídní škola nemá své místo. Já si naopak myslím, že své místo má a v dnešní době hraje už minimální roli v jaké lokalitě se škola

nachází, jistě to nese určitá specifika pro danou školu, ale neznamená to, že by venkovská málotřídní škola nedokázala svým žákům nabídnout to, co škola městská plně organizovaná. Ať už se jedná o oblast informačních technologií či práci s interaktivní tabulí či jinými moderními technologiemi.

Svou výzkumnou činností se pokouším o vyvrácení tohoto mýtu, který v dnešní době mezi populací přetrvává, ačkoli není obrazem reality, která je naprosto diametrálně odlišná. Právě proto se zabývám touto problematikou a snažím se získat dostatek podkladů a materiálů k jeho vyvrácení, protože částečně i tyto mýty mohou mít vliv na existenci jednotlivých venkovských málotřídních škol. A proto jsem se kromě vývoje zaměřil v předchozí části i na historický aspekt problému, neboť při náhledu do historie, jak jsem se dočetl ve školních kronikách ve státním archivu v Klatovech, mnoho venkovských málotřídních škol se oficiálně uzavřelo z důvodu nízkého počtu žáků, neoficiálně však z výpovědí kronikářů, kteří svěřili své rozhořčení prostřednictvím pera a inkoustu na stránky školních kronik byla taková, že mnoho rodičů své děti přihlásili raději do městských plně organizovaných škol s tím, že jim venkovská málotřídní škola nedokáže zajistit stejnou materiální vybavenost, potažmo vzdělání jako škola městská, a proto z neoprávněného strachu o budoucnost svých ratolestí přehlásili své děti jinam. Následkem toho došlo k snížení počtu stavu žáků, a přestože by nebylo nutné mnoho škol uzavírat, kdyby rodiče své děti nechávali navštěvovat školu v místě bydliště, tak jich bohužel mnoho uzavřeno bylo, protože rodiče se rozhodli, jak se rozhodli. Chtěl bych poskytnout pádné argumenty mému tvrzení, že i venkovská málotřídní škola má možnost poskytnout žákům stejně kvalitní materiální vybavenost jako škola městská plně organizovaná její materiální vybavenost, neboť se domnívám, že i na venkovské málotřídní škole mohou být žáci i pedagogové mnohem více spokojeni a materiálně stejně dobře vybaveni jako je tomu u školy městské plně organizované. Vycházím především ze svých poznatků během praxí na Základní škole v Dolanech a z bohatých zkušeností pedagogů, se kterými jsem měl tu čest uskutečnit mnoho rozhovorů vztahujících se k dané problematice historie a vývoje škol na území bývalého okresu Klatovy.

12. Grafické znázornění dotazníků ze Základní školy Dolany

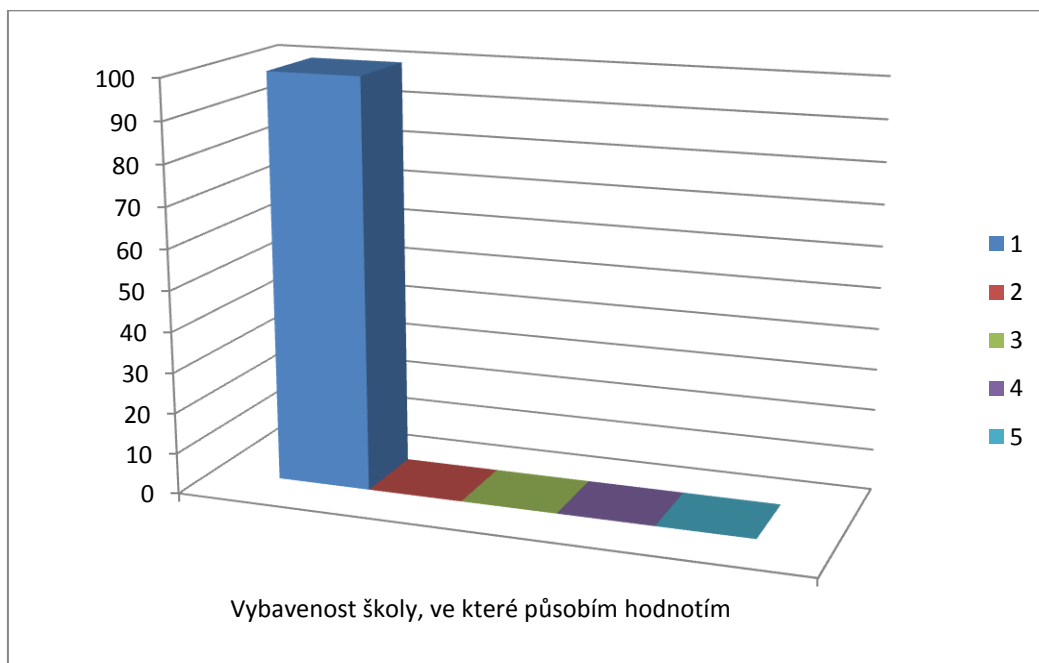
12.1 Dotazník určený pro pedagogy ze Základní školy v Dolanech - Otázka zaměřená na spokojenost s návštěvou školy – Do školy chodím... (graf 5.)

Jak z grafu vyplývá (graf 5.), tak do Základní školy v Dolanech chodí rádo celých 100 procent zde působících pedagogů (celkem čtyři).

Jak mohu zhodnotit na základě rozhovorů se zde působícími pedagogy v průběhu mých praxí a výzkumném šetření na této venkovské málotřídní škole, pak je to jen odrazem reality, která je taková, že celý pedagogický sbor na Základní škole v Dolanech se věnuje pedagogické profesi s nadšením a považují pedagogickou práci nikoli za práci, ale součást jejich životního stylu, který je naplňuje pocitem seberealizace. Když jsem při rozhovorech s pedagogy žádal o myšlenku, když by měli porovnat jejich současné pracoviště s pracovištěm předchozím, jednohlasně se shodli, že by nikdy neměnili a že je pro ně tato škola „pedagogickým nebem“, ve kterém stále přetrvávají tradiční hodnoty a společenská prestiž pedagogů není tak dekadentní jako je tomu v městských plně organizovaných školách, ale nemůže za to rozhodně jen město, z rozhovorů s pedagogy jsem se dozvěděl názoru, že tento problém je problémem celospolečenským, který utváří celá společnost, ale především leckdy nezdravě ambiciózních rodičů, pro které je jediné měřítko společenské prestiže a to výše výplatní pásky, kterou kdo dostává a ta jak je všeobecně známo není u pedagogů nikterak horentní. Z těchto výsledků se domnívám, že Základní škola v Dolanech má dobré základy pro další kladný vývoj v budoucnosti.

Tato otázka byla zaměřena na materiální vybavenost školy, neboť i ta je jedním z důležitých faktorů, které budou mít vliv na další vývoj školy.

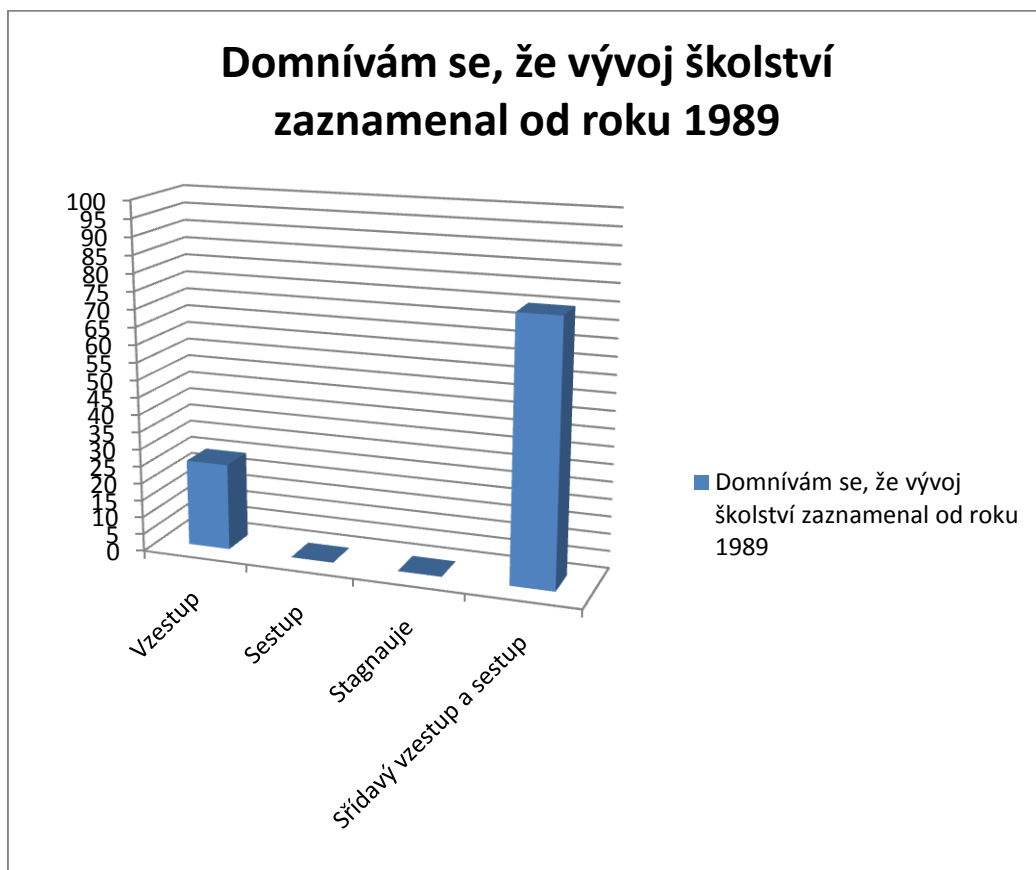

(graf 6.)

V této otázce se opět všichni pedagogové zde působící jednohlasně shodli, že škola, ve které provádějí svou pedagogickou profesi, je velice dobře materiálně vybavena. Jak již bylo uvedeno v popisu školy a výčtu techniky, kterou škola disponuje díky vynikající spolupráci s obcí a schopnému vedení, je tento výsledek v celku pochopitelný. V jednom dotazníku se objevilo i hodnocení jednička s hvězdičkou. Pokud mám zhodnotit získané výsledky tohoto grafického zpracování položené otázky (viz. graf 6.), pak je jen odrazem poznatků, které jsem získal v průběhu mnoha praxí a výzkumném šetření pro svou diplomovou práci. Jak již bylo doloženo v popisu školy, ať už psanou formou, tak i fotodokumentací, tak je materiální vybavenost na takové úrovni, kterou by mohla leckterá městská plně organizovaná škola této venkovské málotřídní škole závidět. V obou třídách je instalována interaktivní tabule SMART BOARD, dostatek počítačů pro žáky docházející do této venkovské málotřídní školy a to se jen odráží na kvalitě a technické gramotnosti zdejších žáků. Můj názor je, že takováto materiální vybavenost by neměla být jen na jedné či dvou školách na území bývalého okresu Klatovy, ale u všech škol v celé České republice, protože až pak může škola poskytnout kvalitní vzdělání, ale to už nespadá do šetření mé diplomové práce.

Tato otázka byla zaměřena na osobní názor pedagogů, co se týče vývoje školství. Otázka byla formulována – Domnívám se, že vývoj školství zaznamenal od roku 1989: a) vzestup, b) sestup, c) stagnaci, d) střídavý vzestup a sestup

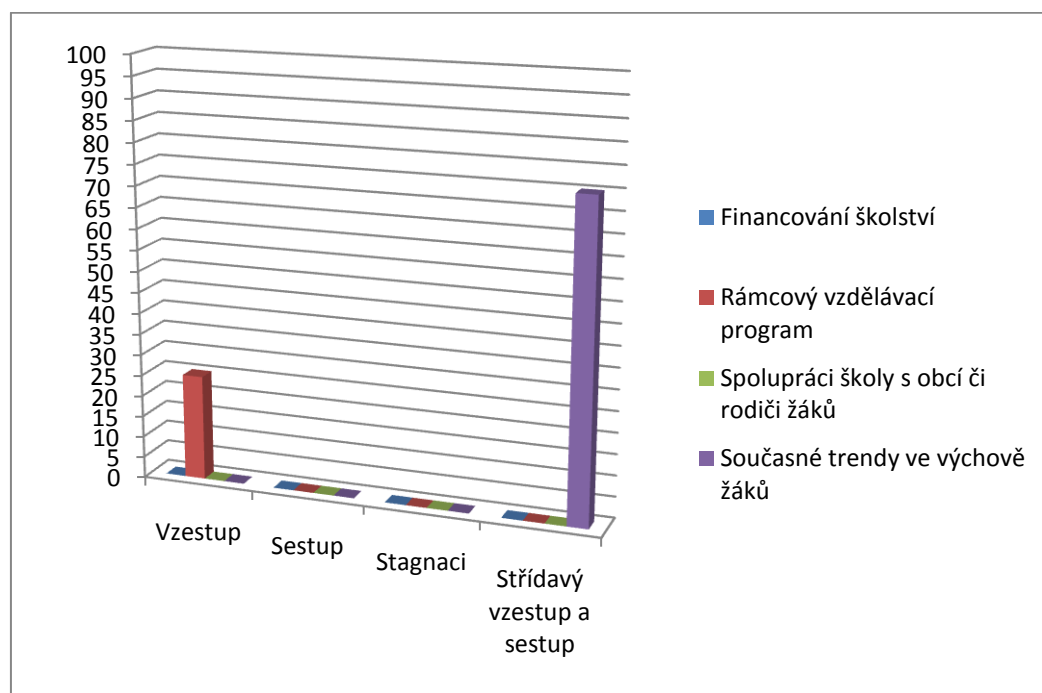
(graf 7.)

Co se této otázky týče, tak zde už se názory pedagogů rozcházejí a nepůsobí už tak jednotně, jako tomu bylo v předchozích dvou otázkách. Jak je patrné z grafu (viz. graf 7.), tak 25 procent z dotázaných se domnívá, že vývoj školství je na vzestupu a 75 procent dotázaných se naopak domnívá, že vývoj školství zaznamenal od roku 1989 střídavý vzestup a sestup. Proč tomu tak je, bude uvedeno v další otázce, která je rovněž zpracována grafem, pro vyšší stupeň názornosti. Ze získaných poznatků od zdejších pedagogů působících na této venkovské málotřídní škole však vím, že jejich postoj k celkovému vývoji školství od roku 1989 je spíše pozitivní a převažuje spíše názor, že školství a školy se ubírají tím směrem, kam jej směřují pracovníci v něm působící, tím myslím, že i za ne zcela příznivé situace ve školství mohou školy poskytovat lepší úroveň vzdělání a pedagogové, mohou být více spokojeni, než za stavu ideálního, co se legislativy týče, ale například špatných interpersonálních vztahů, či dalších faktorů, které do takto složitého procesu vstupují.

Tato otázka byla zaměřena na zjištění podkladů uváděného názoru a byla formulována následovně:

Jako hlavní příčinu vzestupu/sestupu/stagnace/střídavého vzestupu a sestupu vidím:

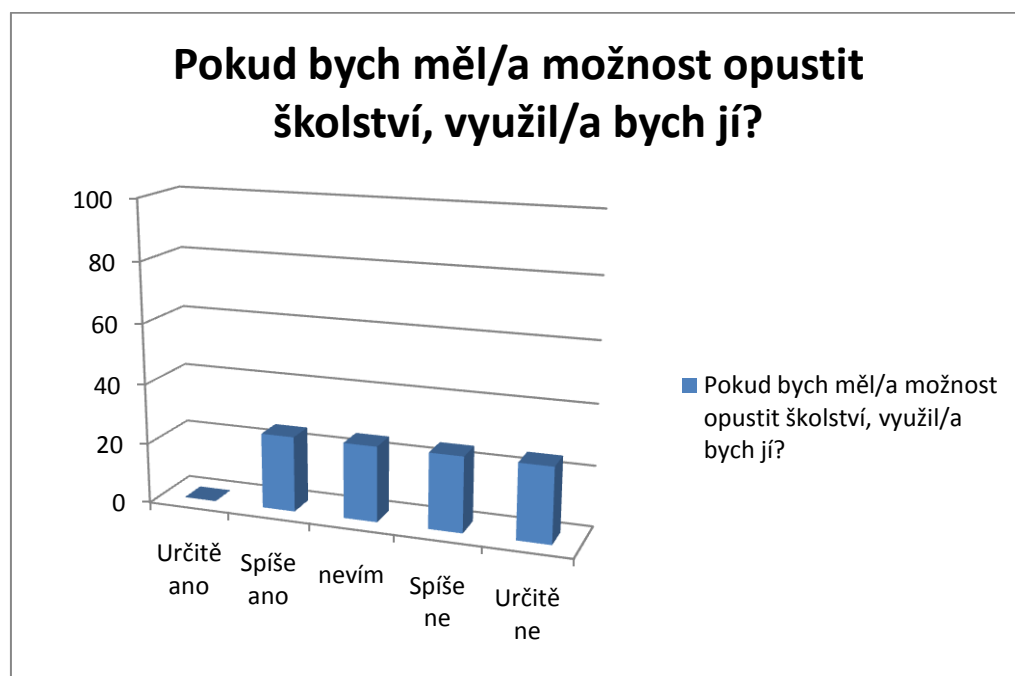

(graf 8.)

Jak nám ukazuje grafické zpracování dané otázky (viz. graf 8.), tak z celku dotázaných se 25 procent domnívá, že za vzestup českého školství od roku 1989 může především rámcový vzdělávací program, který měl podle nich na zkvalitnění výuky největší vliv. Naopak 75 procent se domnívá, že za střídavým vzestupem a sestupem stojí především současné trendy ve výchově žáků. A berou toto jako hlavní ovlivňující faktor, ačkoli na jednom z dotazníků byla i připsáno, že za tento vývoj nesou i vinu politici a státní úředníci na ministerstvu, kteří mají absenci praxe v pedagogické profesi. Pokud mohu tento stav posoudit na základě rozhovorů pro svou diplomovou práci a poznatky získané během praxe na této venkovské málotřídní škole, tak je toto jen odrazem názorů již dříve řečených na mých praxích na Základní škole v Dolanech, stejně jako já, pak i zde působící pedagogové se domnívají, že vývoj je odrazem historie a historii utvářejí jen a jen lidé, ať už pedagogové, tak žáci, či rodiče žáků, ale je to multifaktoriální proces a pokud by ho měli zhodnotit oni, pak se prý vývoj od tohoto roku pohybuje spíše v sinusoidách, možná i na mírném vzestupu, ale jedná se o složitý proces a tento proces se pokouším ve své práci zachytit a pokusit se zhodnotit prvky, které do něj vstupují.

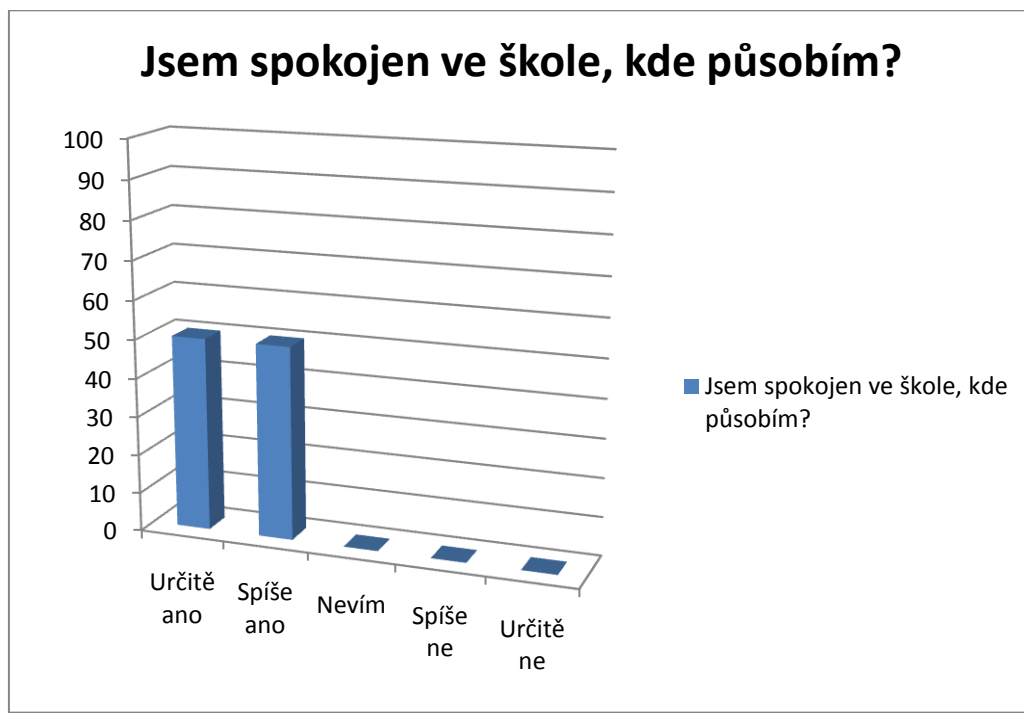
Tato otázka byla položena záměrně, aby došla ke zjištění, zda jsou pedagogové zde působící skutečně rádi ve své profesi či pokud by měli možnost změnit své povolání, by takové možnosti využili.

(graf 9.)

V této otázce jsou bohužel všichni dotázaní skutečně nejednotní (viz. graf 9.) a od odpovědi, kde se pedagog zde působící přiznává, že pokud by měl možnost, tak by ji nejspíše využil, jiný pedagog zde působící neví – na dotazníku bylo dopsáno, podle toho, o jakou nabídku by se jednalo, další pedagog zde působící se vyjádřil, že nejspíše by školství neopustil a na závěr také jeden z dotázaných respondentů zvolil jako svou odpověď, že určitě ne, což je velice potěšující zjištění. Je to jen odrazem individuality každého jedince, což není v žádném případě negativním zjištěním. Jak ale mohu poznamenat na základě poznatků získaných při mnoha pedagogických praxích a poznatcích získaných při sběru dat na svou diplomovou práci, pak jsou všichni pedagogové, kteří působí na zdejší venkovské málotřídní škole nadmíru spokojeni se svým působištěm, jak bude dále předmětem mého zkoumání, a proto nejspíše nikdo z nich školství neopustí, protože z rozhovorů s nimi vím, že školství pro ně není jen povolání, ale životním stylem, který je naplňuje pocity vlastní seberealizace, což bude mít pouze a jen pozitivní vliv na budoucnost Základní školy v Dolanech, která nebude ztrácet na své dosavadní kvalitě, ba naopak bude na kvalitě neustále získávat a to si myslím je jen dobře.

Tato otázka byla zaměřena na spokojenost pedagogů se školou, ve které působí, aby ji podle vlastního uvážení zhodnotili jako celek

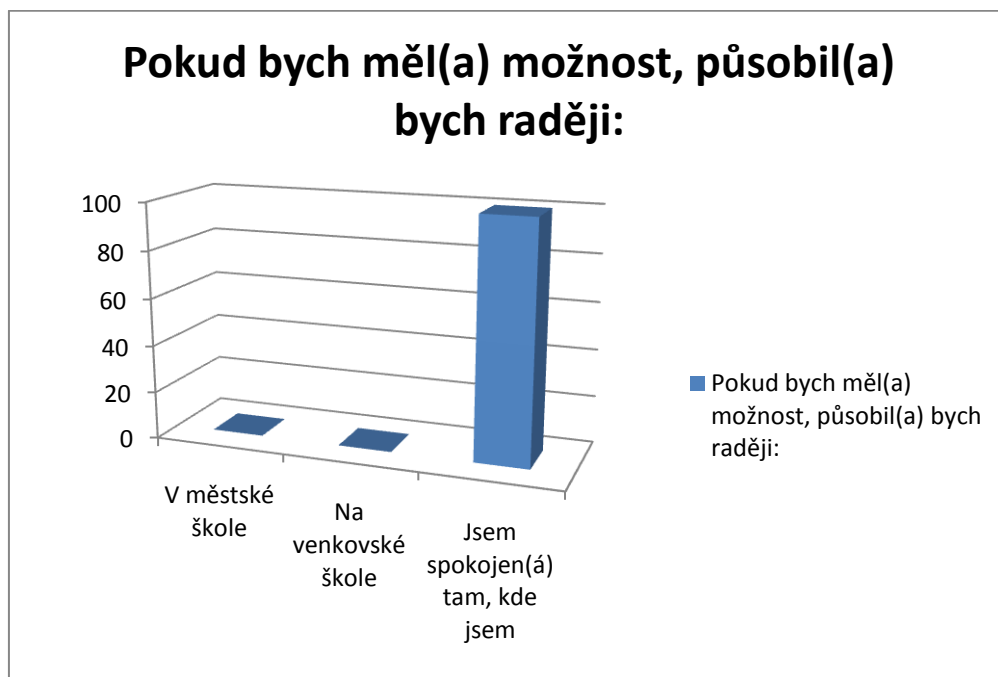

(graf 10.)

Jak vyplývá z grafického zpracování této otázky (viz. graf 10.), tak 50 procent z celkového počtu dotázaných respondentů je v Základní škole v Dolanech velice spokojeno a zbývajících 50 procent pedagogů zde působících je spokojeno. Což je velice pozitivní zjištění, že se zde nevyskytuje pedagog, který by byl vyloženě nespokojen se školou, ve které pracuje, neboť by to pak mělo negativní dopad na celkový vývoj školy, ať už jde o žáky či společenskou prestiž mezi místním obyvatelstvem, které chová ke zdejší škole patřičnou úctu. Mohu – li porovnat získané výsledky ze zkušeností z mnoha praxí a získaných poznatků při provádění výzkumu na této venkovské málotřídní škole, pak jsou obrazem skutečného stavu věci, neboť spokojenost pedagogů se zdejšími poměry je více než značná a to se odráží i v kvalitě jejich odváděné práce při vyučovacím procesu. Celkově na mě i v průběhu praxí „dýchla“ velice přátelská atmosféra a to věřím, že nejen na mě, ale i na žáky, pedagogy a rodiče, kteří do této venkovské málotřídní školy docházejí. Jsem pevně přesvědčen, že tyto získané výsledky ovlivní vývoj této venkovské málotřídní školy jen pozitivním směrem a budou i do budoucna důležitým součinitelem vývoje této školy, která je ve zdejším kraji již od roku 1793, jak mohu doložit fragmenty školní kroniky v přílohách.

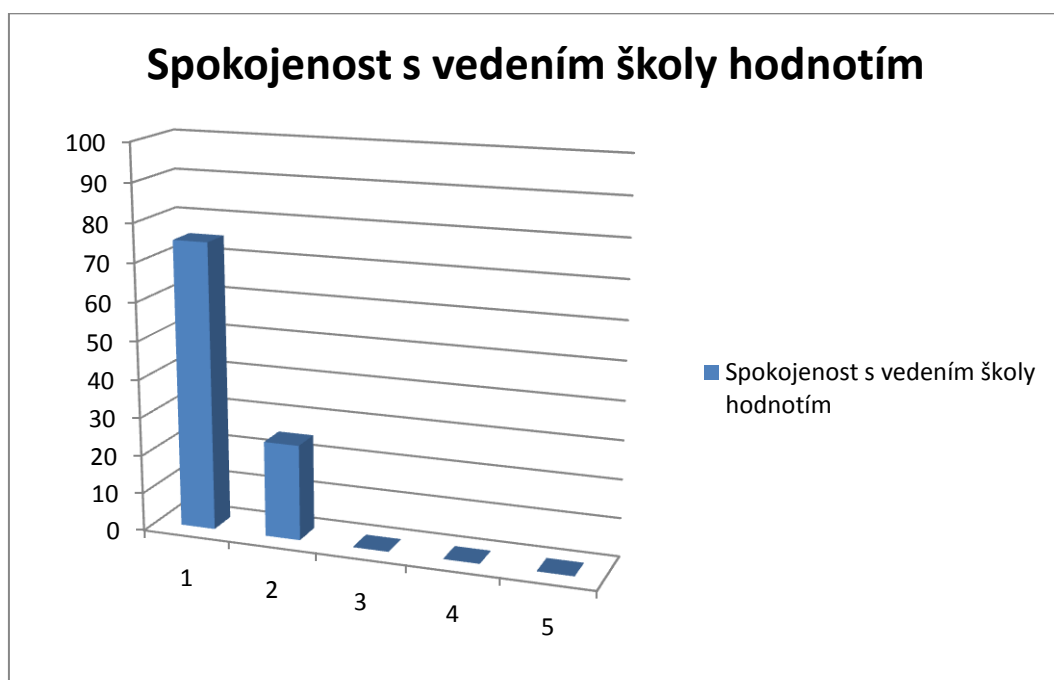
Tato otázka byla zaměřena na to, kde by dotázaní respondenti nejraději prováděli svou pedagogickou profesi. Jestli by raději volili městskou školu, školu venkovskou, či jsou spokojeni ve škole, ve které působí nyní.

(graf 11.)

Co se výsledku této otázky týče, tak byly všichni pedagogové opět jednohlasně shodní a tedy celými 100 procenty stejného názoru(viz. graf 11.) a zvolili odpověď, že jsou spokojeni, tam kde v současné době působí, což je opět velice pozitivní zjištění. Podle tohoto faktoru lze usuzovat, že bude mít na vývoj Základní školy v Dolanech opět pozitivní vliv. Pokud mohu posuzovat tento výsledek na základě získaných poznatků při mnoha praxích a sběru dat na této venkovské málotřídní škole, pak je toto hodnocení jen odrazem reality, neboť s rozhovorů se zde působícími pedagogy vím, že jejich spokojenost je na této škole v maximální možné míře a vím, že nikdo z nich by tuto školu nikdy neopustil a pracovat v takovéto škole je snem každého pedagoga, protože celková spolupráce s obcí, rodiči a celkové vnímání školy jako takové zdejšími obyvateli je velice kladné. I já sám bych nejraději na podobně fungující škole působil, protože když mi byla poskytnuta možnost navštívit mnoho škol, tak z celého širokého spektra se mně jeví tato jako nejpříjemnější působiště pro každého pedagoga, který má radost ze své práce. Věřím, že toto hodnocení bude mít kladný vliv na další potencionální vývoj této venkovské málotřídní školy i v budoucnu a tato škola bude neustále zvyšovat svou úroveň, je – li to ještě dále možné.

Tato otázka byla zaměřena na spokojenost s vedením školy, neboť i vedení školy nese nemalý podíl na kvalitní práci pedagogů. (graf 12.)

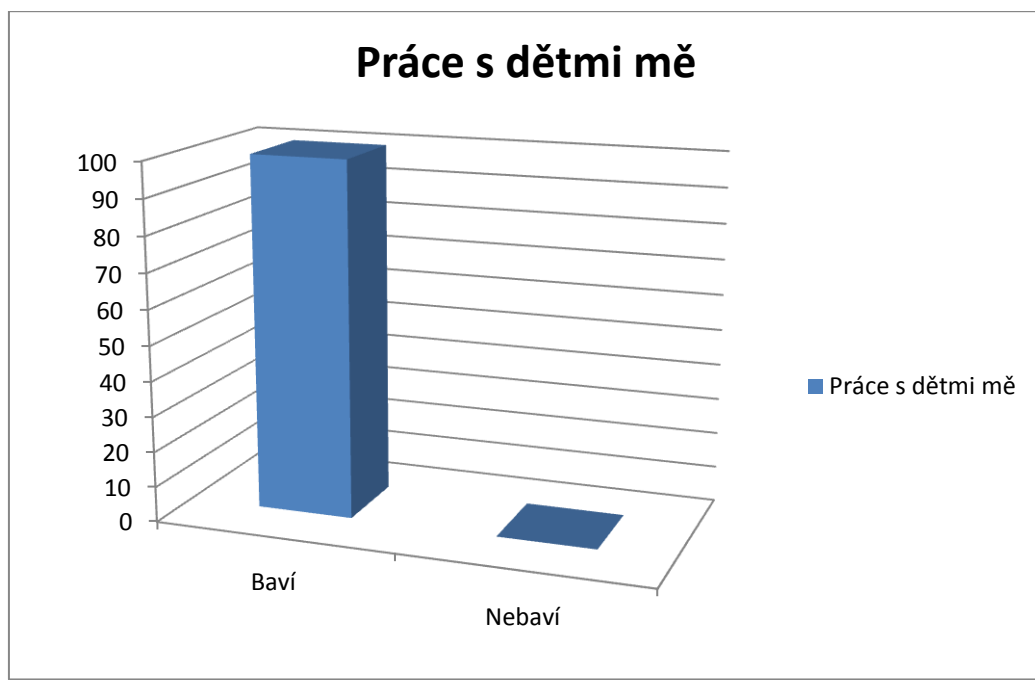

Na tuto otázku se mi dostalo jen tři odpovědi (viz graf 12.), a to z toho důvodu, že ředitelka školy tuto kolonku nevyplňovala. Jak je patrné z grafu, tak 73,3 procenta dotázaných pedagogů působících na Základní škole v Dolanech ohodnotilo svou ředitelkou známkou 1 a jen 33,3 procenta pedagogů (jeden z dotázaných) ji ohodnotilo známkou 2, z čehož lze usuzovat, že zde spokojenost s vedením je na velice dobré úrovni a tedy má velice pozitivní vliv na vývoj zdejší venkovské školy. Neboť i vedení a management školy nese také značný podíl na směru, kterým se bude škola v budoucnu ubírat. Pokud mohu situaci zhodnotit na základě mnoha praxí na Základní škole v Dolanech a také na základě mnoha zkušeností při sběru dat a rozhovorech s pedagogy pro svou diplomovou práci, pak musím říci, že tento výsledek je jen odrazem reality, která je velice pozitivní. Celkově panují na této venkovské málotřídní škole velice kvalitní interpersonální vztahy, které mají velký vliv na spokojenost zde působících pedagogů při provádění jejich pedagogické profese a to má za následek větší míru kvality jimi odvedené práce. Já sám jsem byl do tohoto kolektivu přijat velice přátelsky a bylo mi předáno mnoho cenných zkušeností, především ze strany vedení této málotřídní venkovské školy, které jistě brzy zúročím při provádění mé vlastní pedagogické profese. Celkově bude mít jistě tento parametr do budoucna velký vliv na kvalitní práci, a potažmo i pozitivní vývoj této venkovské málotřídní školy i v budoucnu

a Základní škola v Dolanech bude stále stoupat směrem vzhůru na pomyslném žebříčku kvalitních škol.

Tato otázka byla opět zaměřena na motivaci pedagogů pro práci s dětmi, neboť i toto je faktor silně ovlivňující vývoj školy, protože bez schopných pedagogů je vize úspěšně fungující a kvalitní školy nenávratně v troskách.

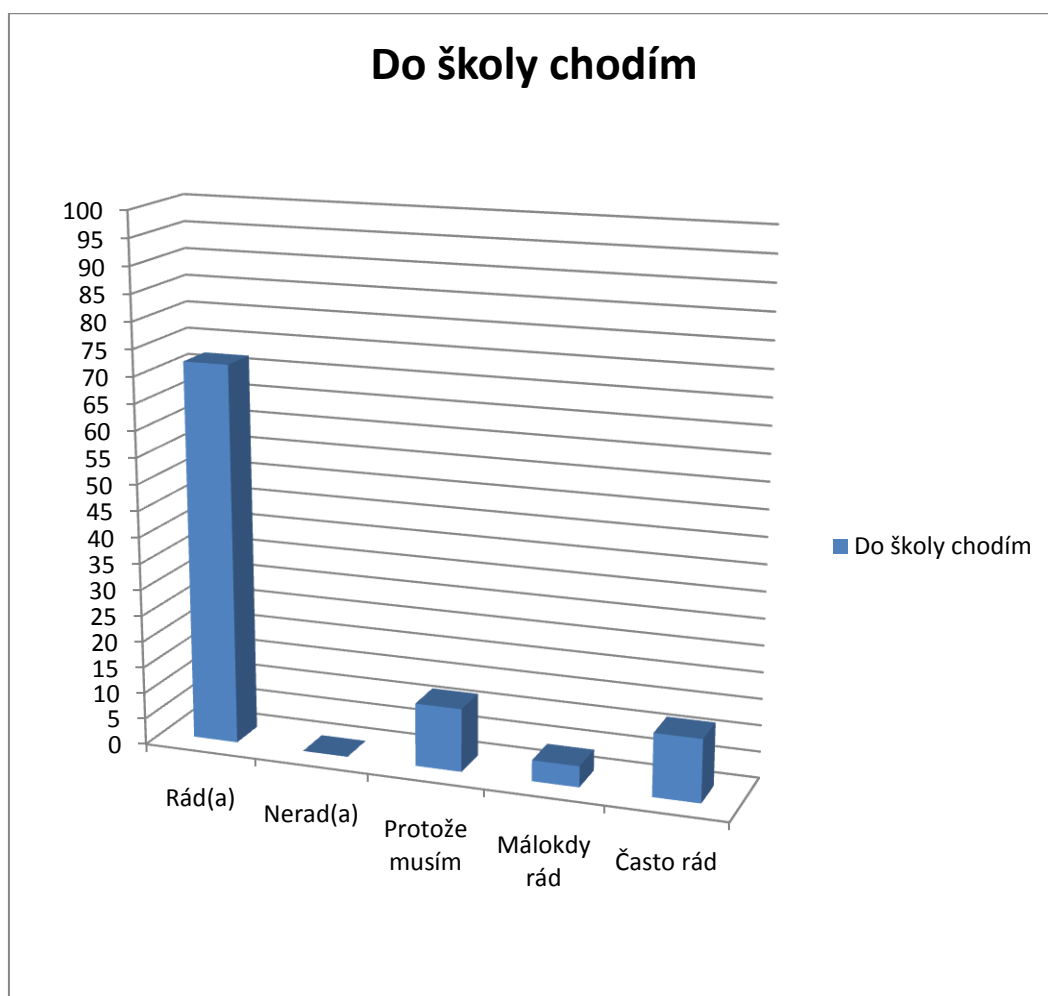
(graf 13.)

Opět všichni dotázaní odpověděli jednohlasně se shodou 100 procent (viz. graf 13.), že je práce s dětmi baví a to si myslím, že je velice pozitivní zjištění a škola bude i v budoucnu směřovat svým vývojem vzhůru. A pravděpodobnost úpadku úrovně zdejší školy je velice nízká. Mohu – li poskytnout svůj osobní názor při získávání dat a mnoha praxích na základní škole v Dolanech, pak musím konstatovat, že je tento výsledek jen odrazem reality, neboť už během prvních chvil při výuce, kterou jsem měl možnost zhlédnout, bylo jasné vidět, že zdejší pedagogové dávají do výuky takřikajíc vše a to se jen odráží v těchto výsledcích. Pro mne jako studenta pedagogické fakulty a snad budoucího učitele měly praxe na Základní škole v Dolanech asi největší přínos a od pedagogů působících na této málotřídní venkovské škole jsem získal mnoho cenných poznatků, které jsem získal jen díky zdejším pedagogům, pro které není učitelství povolání, nýbrž poslání. Věřím, že takto neopomenutelný parametr, kterým lidský faktor bezpochyby je bude mít velice pozitivní vývoj pro Základní školu v Dolanech a ta se bude v budoucnu pozitivně rozvíjet.

12.2. Dotazníkové šetření zaměřené na žáky

Školu a její vývoj a chod kromě učitelů tvoří také žáci a proto jsem zaměřil své dotazníkové šetření také na ně a pochopitelně jsem upravil formulaci otázek tak, aby byla stručná, jasná a konkrétní. Také jsem se ale chtěl dodržovat podobný ráz otázek, jako u pedagogů, aby toto šetření neztrácelo na svém rázu a charakteru. První otázku jsem se pokusil formulovat podobně s přihlédnutím ke specifičnosti postavení žáka.

(graf 14.)

Z dotázaných respondentů navštěvuje 72 procent svou školu rádo, 12 procent často rádo, 12 procent protože musí a 4 procenta málokdy rádo(viz. graf 14.), z této statistiky lze hovořit o úspěchu a celkovém vysokém stupni spokojenosti s návštěvou školy.

S přihlédnutím na věk dotazovaných jsem formuloval i další otázku, byla zaměřena tak, aby sami žáci zhodnotili a posoudili vzhled a architekturu jejich školní budovy, neboť ani jejich názor, byť jsou „pouhými“ žáky nelze opomíjet.

(graf 15.)

Velice pozitivním zjištěním je to, že celých 100 procent dotázaných respondentů shledává vzhled a architekturu budovy školy na výborné úrovni (viz graf 15.). Což jen dokazuje, že rekonstrukce tříd, dřevěné obložení na chodbách, dřevěné podlahy, celkové zateplení a veškeré další úpravy nepřišly na zmar. Obecní prostředky, které škola díky výborně fungující spolupráci s obcí na dané projekty obdržela. Mohu – li se opřít o poznatky získané z mnoha praxí na této základní škole a sběru dat pro svou diplomovou práci, pak je toto hodnocení objektivní a i já bych se k němu přikláněl, neboť takovou školu jakou dokáže provozovat zřizovatel (obec Dolany) společně s vedením zdejší základní školy, tak by na ní mohly být pyšní i ve městech. Já sám se domnívám, že tato budova je velice moderně a kvalitně zrenovovaná z dřívější školní budovy a brilantně zapadá do koloritu a rázu zdejší krajiny.

Další otázka v dotazníku byla formulována konkrétněji a to se zaměřením na výzdobu tříd, neboť zde nemá vliv pouze a jen ředitel a obec jako zřizovatel, ale i samotní pedagogové, kteří mohou využít svou fantazii ke zkrášlení interiéru třídy, byť by jinak zajímavý nebyl. Ve třídách v Základní škole v Dolanech je vidět, že ani tuto formu zde působící pedagogové neopomínají. Jak je vidět v příloze (viz. Obr. 8. , 9. , 11.), tak stěny tříd jsou vyzdobeny nástěnnými tabulemi s různými výukovými pomůckami například: anglická slovíčka, vyjmenovaná slova, roční období, měsíce v roce, ovoce a zelenina, obrázky místní fauny a flóry, různými hrami, které žáci při výuce hojně využívají a také v neposlední řadě pracemi samotných žáků z výtvarné výchovy či pracovních činností. Toto dodává žákům možnost spolupodílet se na celkovém interiéru jejich pracovního prostředí a rozvíjí v nich odpovědnost a úctu ke školnímu majetku, takže se tímto i snižuje výskyt kázeňských problémů vztahujících se ničení interiéru tříd.

(graf 16.)

V této otázce se dotázaní žáci shodli na 100 procentech (viz. graf 16.), co se vzhledu tříd týče, z čehož vychází, že snaha zde působících pedagogů nepřichází na zmar a je žáky patřičně oceněna. A i na základě poznatků získaných při mnoha praxích na této škole a sběru dat na svou diplomovou práci, tak i já bych tuto otázku ohodnotil paralelně, neboť je pravdou, že leckdy je třída vyzdobena hotovými uměleckými díly, na které mohou být žáci a i pedagogové náležitě pyšní, protože to jen dokazuje profesionalitu a úroveň jejich práce na Základní škole v Dolanech.

Na vývoj školy má krom jiných faktorů také podíl kvalitní práce pedagoga a kdo jiný by jej dokázal hodnotit lépe, než sami žáci. Proto jsem další otázku zaměřil tak, aby žáci hodnotili pedagogy působící na Základní škole v Dolanech, podle toho jak jsou s nimi spokojeni a pro větší názornost a jednoduchost hodnocení pedagogů, bylo užito hodnocení, na které jsou žáci zvyklí. Stejně jako jsou oni klasifikováni na stupnici jednička – nejlepší, pětka – nejhorší, klasifikovali teď oni pedagogy.

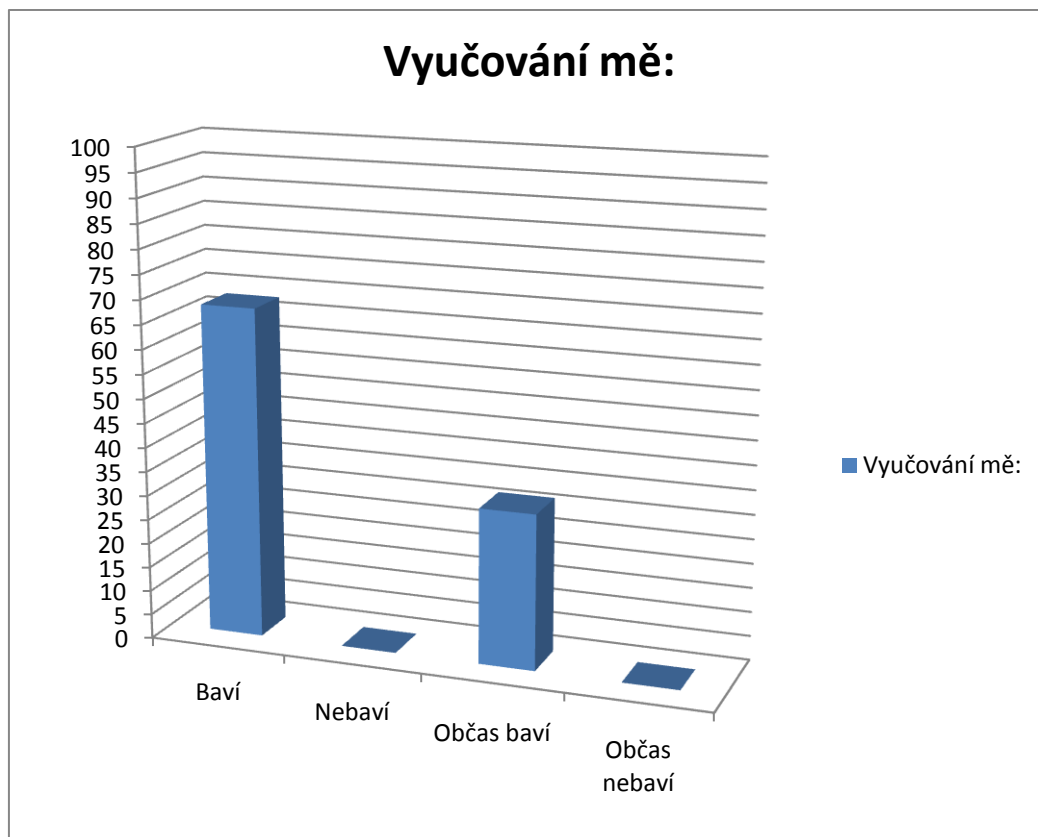
(Graf 17.)

Jak je patrné z grafického zpracování této otázky (viz. graf 17.), tak jsou žáci opět 100 procenty za jedno a je vidět, že jsou s prací svých pedagogů, zde působících, nadmíru spokojeni. V nejednom případě byla u hodnocení jednička dopsána žáky i hvězdička, což jen potvrzuje kvality a oblíbenost zdejších pedagogů. Pokud bych měl možnost tyto výsledky zhodnotit na základně mnoha praxí na této málotřídní venkovské škole, pak musím konstatovat, že tento výsledek není nikterak překvapující, neboť vztahy mezi žáky a pedagogy jsou zde na excelentní úrovni a tato kvalitní spolupráce se odráží nejen v tomto pozitivním hodnocení ze strany žáků, ale i v kvalitě vyučovacího procesu jako takového. Toto hodnocení je především důkazem toho, že na této venkovské málotřídní škole odvádějí pedagogové stejně tvrdou, ba dokonce tvrdší a kvalitnější práci, než je tomu u mnohých městských plně organizovaných škol, kam si nejeden pedagog dochází do zaměstnání tak říkajíc „odučit“ a to se pak odráží i v kvalitě poznatků žáků i hodnocení pedagoga samotného. To ale není případ Základní školy v Dolanech.

V další otázce měli dotázaní žáci zhodnotit samotnou výuku, jak je pro žáky navštěvující zdejší základní školu zajímavá a zda je vyučování: baví, nebaví, občas baví, či občas nebaví. Neboť i toto lze považovat za faktor, který ovlivňuje vývoj školy.

(graf 18.)

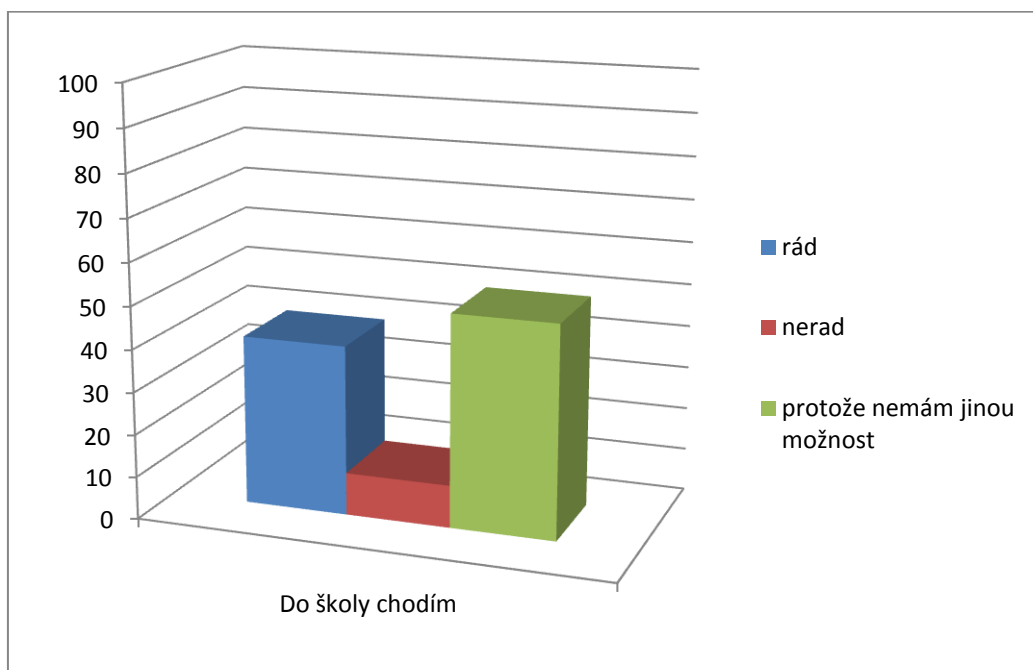

Co se získaných dat týče, jak je patrné z grafického zpracování otázky (viz. graf 18.), tak dotázaní žáci už tak jednotní nebyli, avšak nebylo shledáno žádné procento negativního hodnocení. Žáci ohodnotili práci pedagogů na Základní škole v Dolanech takto: 68 procent žáků vyučování baví a 32 procent dotázaných žáků baví již méně, což je hodnocení velice pozitivní a poukazuje na vysokou úroveň profesionality práce zdejších pedagogů při vykonávání jejich pedagogické profese. Mohu – li danou situaci zhodnotit na základě svých poznatků při mnoha praxích a sběru dat na svou diplomovou práci, pak mě tato čísla nijak nepřekapují a velice těší a jsou jen odrazem reality. Snad se tento stav věcí podaří, udržet i v budoucnu, ale já pevně věřím, že při stejném personálním složení tomu tak i bude a Základní škola v Dolanech bude stejně kvalitní školou, jakou doposud byla je a doufáme, že i nadále bude.

13. Grafické znázornění dotazníků ze Základní školy Masarykovy

13.1. Dotazník určený pro pedagogy z Masarykovy základní školy

Otázka byla záměrně zvolena tak, aby zjistila, zda pedagogové navštěvují školu s radostí či nikoli, neboť je to jeden z mnoha faktorů ovlivňující vývoj školy.

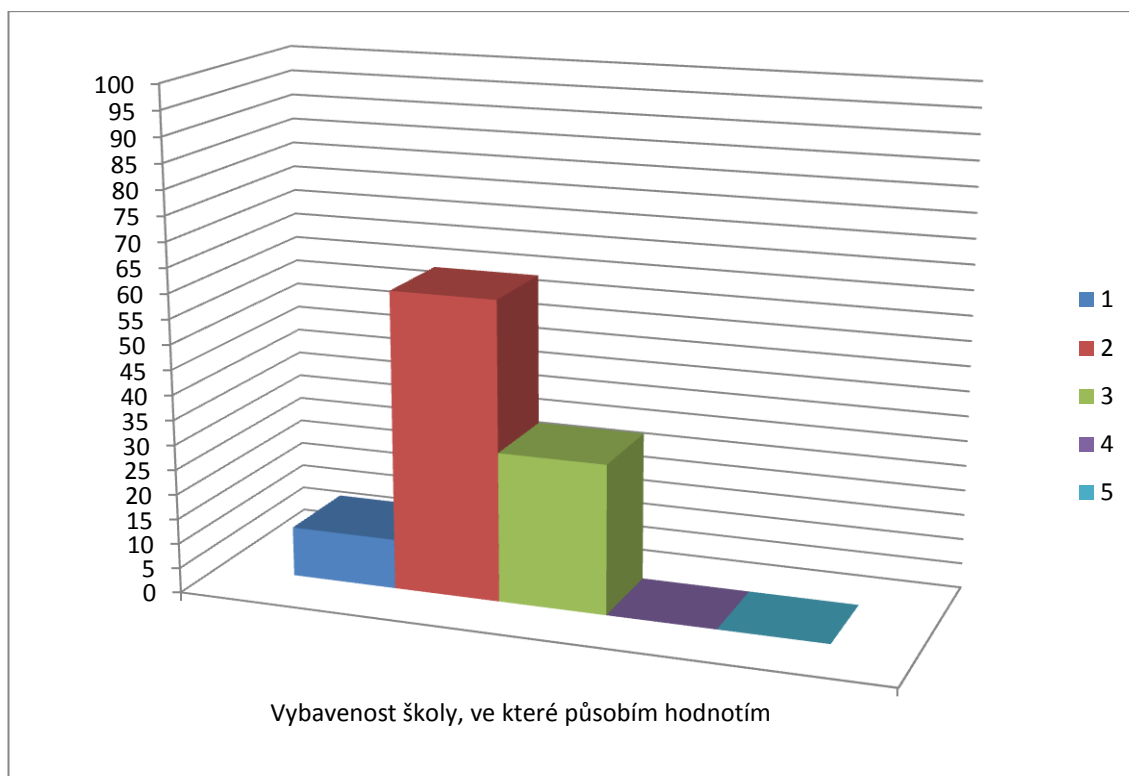

(graf 19.)

Jak je patrné z výsledků šetření (viz. graf 19), tak do této školy dochází rádo vykonávat pedagogickou profesi jen 40 procent dotázaných pedagogů, 10 procent dochází vyloženě nerado a 50 procent, protože nemá jinou možnost zaměstnání. Těžko usoudit, jaký dopad může mít tento faktor na další vývoj této školy a zda se situace v budoucnu obrátí k lepšímu. Z poznatků získaných z rozhovorů při sběru dat na Masarykově základní škole vím, že tento spíše negativní výsledek je následkem opatření paní ředitelky, která zde s boží neomylností vládne, ale k této situaci se spíše vyjádřím u otázky: „Jsem spokojen/a na škole, ve které působím?“ neboť tak bude nastíněn daleko lepší pohled do jmenované problematiky. Každopádně je toto hodnocení značně znepokojivé a můžeme jen doufat, že se situace v budoucnu zlepší a Masarykova základní škola bude opět vyhledávanou destinací všech pedagogů na území bývalého okresu Klatovy, kterou dříve bez pochyb byla.

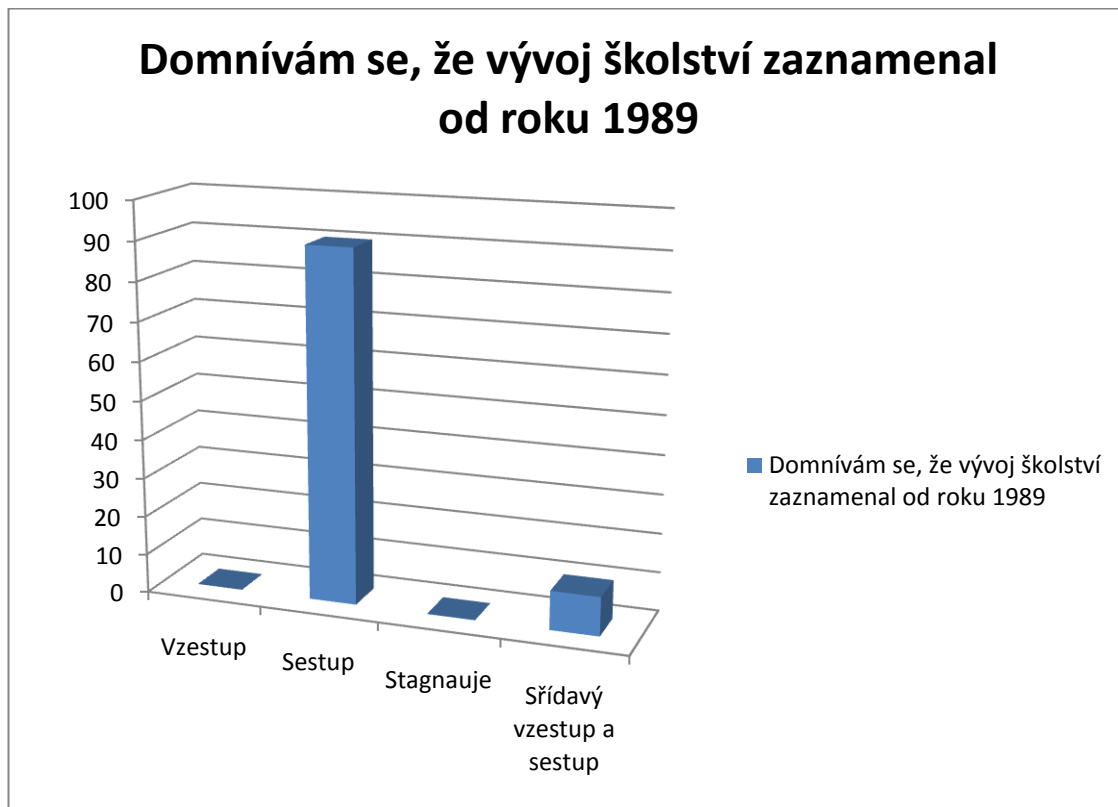
Další otázka se zabývá materiální vybaveností školy, která je také velice důležitým faktorem, ovlivňujícím další vývoj školy. Pro přehlednost bylo užito klasifikace jako ve škole při hodnocení žáků tj. jednička – nejlepší, pětka – nejhorší.

(graf 20.)

Z grafu vyplývá (viz. graf 20.), že z dotázaných pedagogů hodnotí jen 10 procent známkou jedna, známkou dvě jí hodnotí 60 procent dotázaných a známkou tři jí hodnotí zbylých 30 procent. Z tohoto lze usuzovat lepší vybavenost až průměrnost, co se materiální vybavenosti týče. Není to zjištění zcela pozitivní, ale v žádném případě nenaznačuje výsledek nic negativního. Z rozhovorů s pedagogy na Masarykově základní škole v Klatovech nebylo zjištěno téměř nic negativního na adresu materiální vybavenosti školy, ve které provádějí svou pedagogickou profesi. Je nutno uznat, že ačkoli atmosféra a vztahy mezi vedením školy a pedagogy na této základní škole není zrovna nejprátelštější, materiální vybavenosti to nikterak neubírá na kvalitě a škola je zásobena více než dobře a má předpoklady k tomu poskytovat vzdělávání prostřednictvím moderních technologií a také pedagogů dává větší možnost rozvinout svojí kreativitu a invence například prostřednictvím interaktivních tabulí SMART BOARD, které mají u zdejších žáků tak vysokou míru popularity.

Další otázka byla zaměřena spíše historicky a byl brán na zřetel především názor samotných pedagogů, kde mnoho z nich v tomto období působilo a může díky tomu tuto situaci objektivně posoudit.

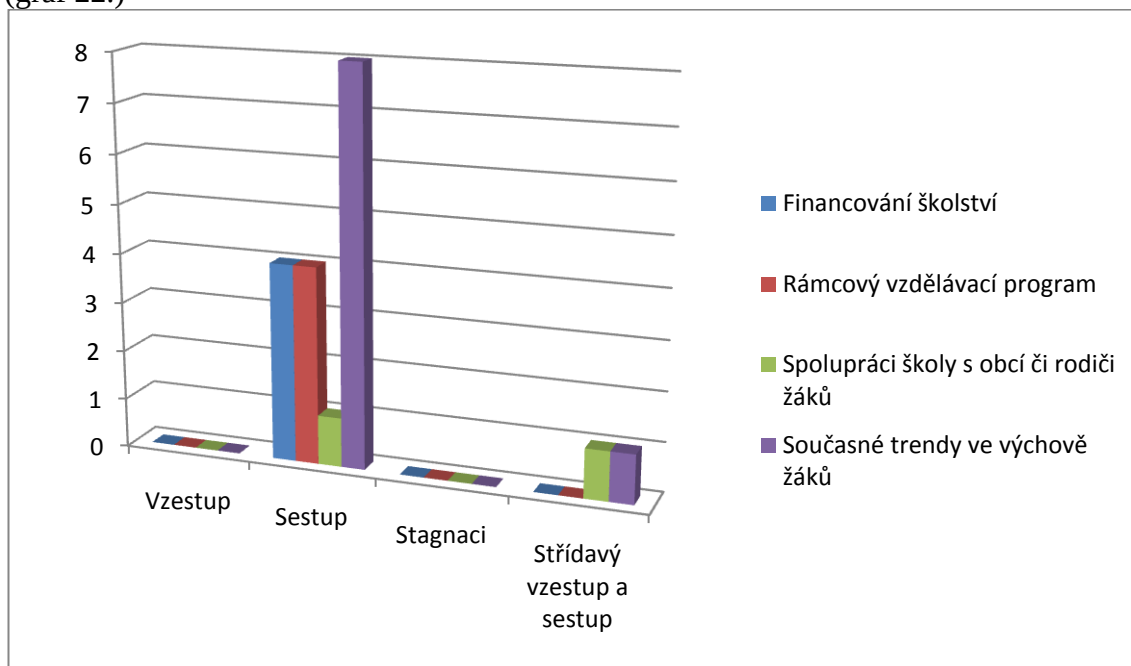
(graf 21.)

Na tomto grafu můžeme vidět (viz. graf 21.), že v drtivé většině jsou učitelé názoru, že školství zaznamenalo od roku 1989 sestup a to celými 90 procenty a pouhých 10 procent se domnívalo, že zaznamenalo střídavý vzestup a sestup. Co je k těmto závěrům vedlo, je uvedeno v další otázce. Pokud bych měl hodnotit tento výsledek na základě zkušeností získaných při sběru dat pro svou diplomovou práci na Masarykově základní škole v Klatovech, pak nejčastěji převládaly názory pedagogů spíše pesimistického charakteru. Mnoho z nich se odkazovalo na dobu, kdy začínali svou profesní kariéru jako pedagogové mnohdy i před více než třiceti lety a žáci prý tehdy byli daleko uctivější, pedagog byl pro rodiče autorita a vážená osobnost, tyto kvality školství se do dnešních dnů uchovaly prý bohužel (a to mohu potvrdit i na základě vlastních zkušeností) jen na venkovských málotřídních školách, kde je učitel stále veřejně váženým člověkem a ne jen člověkem s nízkým finančním příjmem, kterým rodiče (často soukromí podnikatelé) pohrdají. Snad časem dostane školství opět úcty a lesku dřívějších dob, ale k tomu musí dospět společnost sama a vážít si skutečných nepomíjivých hodnot, kterým vzdělání bezpochyby je.

V této otázce měli pedagogové odpovědět, co spatřují jako hlavní faktor ovlivňující vývoj ve školství tím směrem, který uvedli v předchozí otázce. Otázka byla formulována následovně:

Jako hlavní příčinu vzestupu/sestupu/stagnace/střídavého vzestupu a sestupu vidím:

(graf 22.)

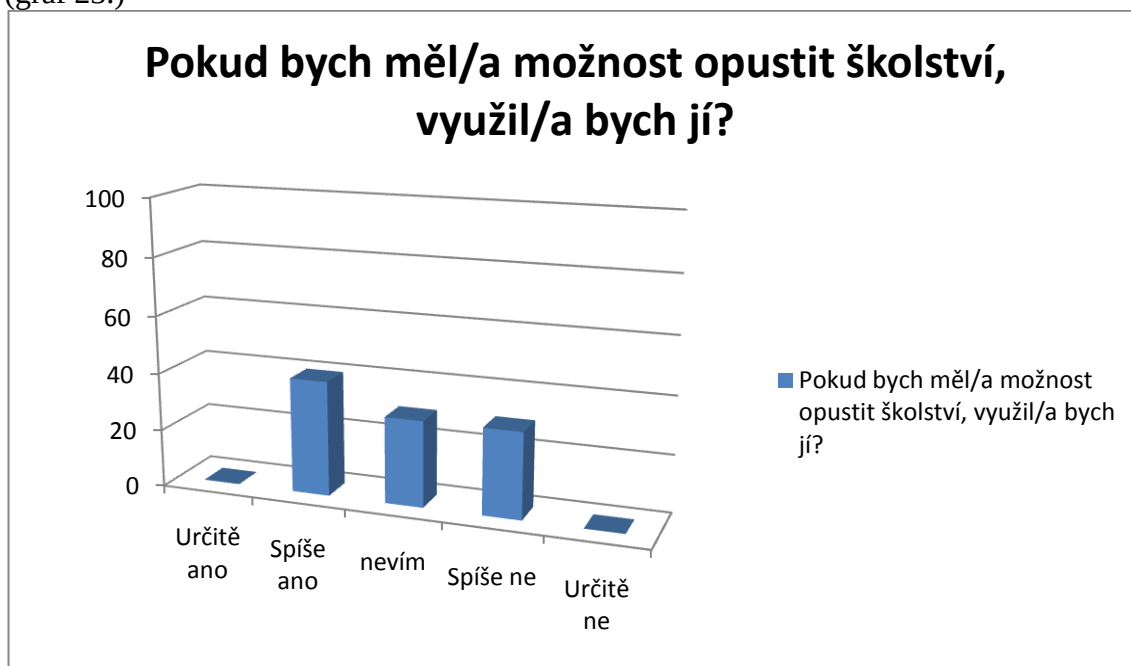

Jak graf ukazuje (viz. graf 22), tak pedagogové se domnívají, že největší podíl na sestupu mají současné trendy ve výchově žáků a hned na druhém místě pak přisuzují úpadek otázky financování školství a také rámcovému vzdělávacímu programu, na třetím místě pak spolupráci školy s obcí a rodiči žáků. Co se odpovědi střídavého vzestupu a sestupu týče, tak ve stejné míře zastoupení uvádějí respondenti opět současné trendy ve výchově žáků a stejně tak uvádějí sníženou spolupráci školy s obcí či rodiči žáků. Pokud mohu navázat na rozhovory s pedagogy působící na Masarykově základní škole, se kterými jsem měl možnost se v průběhu získávání dat ke své diplomové práci setkat a získávat jejich hodnotné zkušenosti a názory na historii a vývoj škol na území bývalého okresu Klatovy. Musím podotknout, že nejčastěji uvedené názory a postoje vycházejí z reality, neboť nejeden pedagog uvedl při našem rozhovoru myšlenku, že v dnešní době, kdy mají lidé neustále méně času a mnohem více stresu, než tomu bylo dříve, je navázání fungující spolupráce mezi rodiči žáka a pedagogem mnohem obtížnější, než tomu bylo dříve. Někdy jsem se setkal i s názory, že rodičům žáka je jeho školní úspěch zcela lhostejný a argumentovali to slovy, že se stejně neučí

ničemu důležitému pro život. Netřeba dalšího komentáře, jaký dopad na další vývoj školství může toto způsobit.

Tato otázka byla zaměřena na rizikovost odchodů ze školství a také skrytě na spokojenost pedagogů se svým dosavadním zaměstnáním, neboť i to je dalším faktorem, který má vliv na hodnocení a potencionální vývoj školy do budoucna.

(graf 23.)

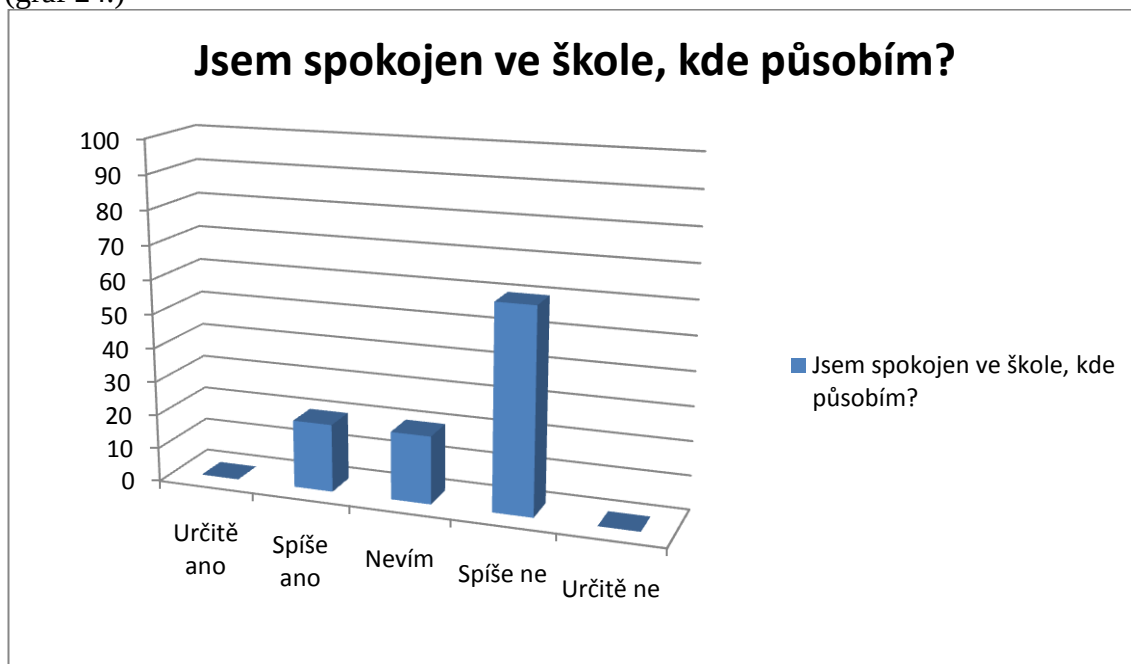

Z grafu vyplývá (viz. graf 23.), že 40 procent respondentů by při možnosti volby jiného zaměstnání školství opustilo, což není zrovna pozitivní zjištění. Dalších 30 procent dotázaných pedagogů působících na této základní škole zvolilo variantu, že neví a zbývajících 30 procent uvedlo do opovědí, že nejspíše ne, ale tuto možnost kategoricky nevyloučili. Měl – li bych zhodnotit získané poznatky v této otázce, co se Masarykovi základní školy týče, pak je patrný velice neutrální postoj k otázce odchodů ze školství a je to jen důkazem toho, že zdejší pedagogové nechávají tuto otázku otevřenou a zachovávají si neutralitu. Z rozhovorů se zde působícími pedagogy jsem zjistil spíše takový postoj, že mnoho z nich by školství opouštělo nerado, neboť práce s dětmi je pro ně nezbytnou nutností osobní seberealizace, ale pokud by se naskytla možnost opustit Masarykovu základní školu v Klatovech a měli možnost přestoupit na jinou školu, pak by neváhali a této možnosti využili. Bohužel situace na území bývalého okresu Klatovy není nikterak růžová a i já sám mám velké obavy o nalezení volného pracovního místa, neboť pedagogů je zde mnoho, ale volných pracovních míst málo. Většinou i z toho důvodu, že mnoho škol raději zaměstnává pedagogy, kteří by měli již

nárok na důchod, ale o odchodu do důchodu nechtějí ani slyšet, než aby zaměstnali absolventy.

Další otázka byla položena na téma spokojenosti pedagogů na škole, v níž provádějí svou pedagogickou profesi.

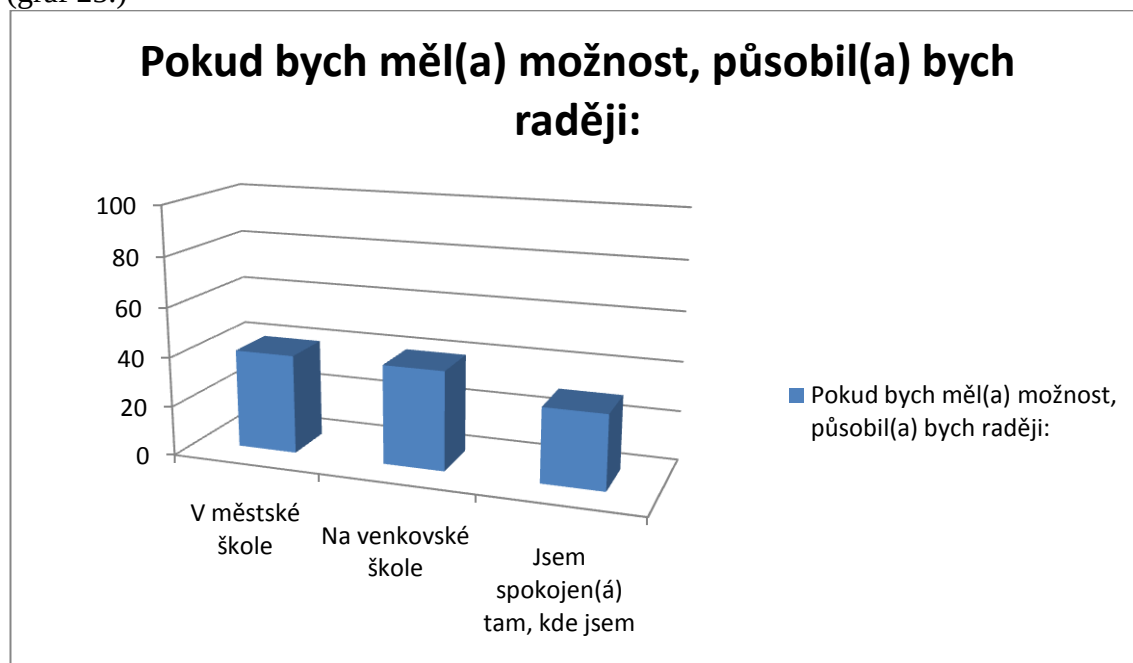
(graf 24.)

Jak nám graf ukazuje (viz. graf 24), tak pouze 20 procent dotázaných pedagogů je se školou, v níž provádějí svou pedagogickou profesi spokojeno a to jen z části. Dalších 20 procent respondentů neví, zda jsou spokojeni, těžko soudit, proč zvolili právě tuto variantu a drtivých 60 procent dotázaných pedagogů působících na této škole je spíše nespokojeno. Nelze odhadovat, jaký vliv to bude mít na další vývoj této školy, ale jisté je, že kladným směrem se nejspíše ubírat nebude, ale to ukáže až sám čas, zda se tato domněnka potvrdila či nikoliv, snad se mýlím. Mohu – li vycházet z praxe získané při sběru dat na Masarykově základní škole, pak bohužel musím poznamenat, to, že mnoho pedagogů odmítlo jakoukoli spolupráci při vyplňování tohoto dotazníku, neboť měli oprávněné obavy sankcí ze strany paní ředitelky, na zdejší škole působící, která zde zavedla mnoho inovativních opatření, které bohužel nemají pozitivní vliv na spokojenost zdejších pedagogů, ba spíše naopak, mají vliv velice negativní a značně dehonestující. Mohu – li citovat jednu pedagožku, která ze strachu z případných sankcí, zanechávám v anonymitě, pak její výpověď je velice znepokojující: „Zakázala nám pít při hodinách, při všech dozorech na chodbě musíme chodit a nesmíme si sednout, i kdyby bylo na chodbě úplně prázdko, zkrátka kdo má dozor, musí být jako policista.“ Jaký vliv mají asi tyto nařízení na spokojenost pedagogů, netřeba dalšího komentáře.

Tato otázka byla zaměřena na to, kde by učitelé nejraději prováděli svou pedagogickou profesi, aby ukázali, co je více preferované pracoviště, zda venkov či město.

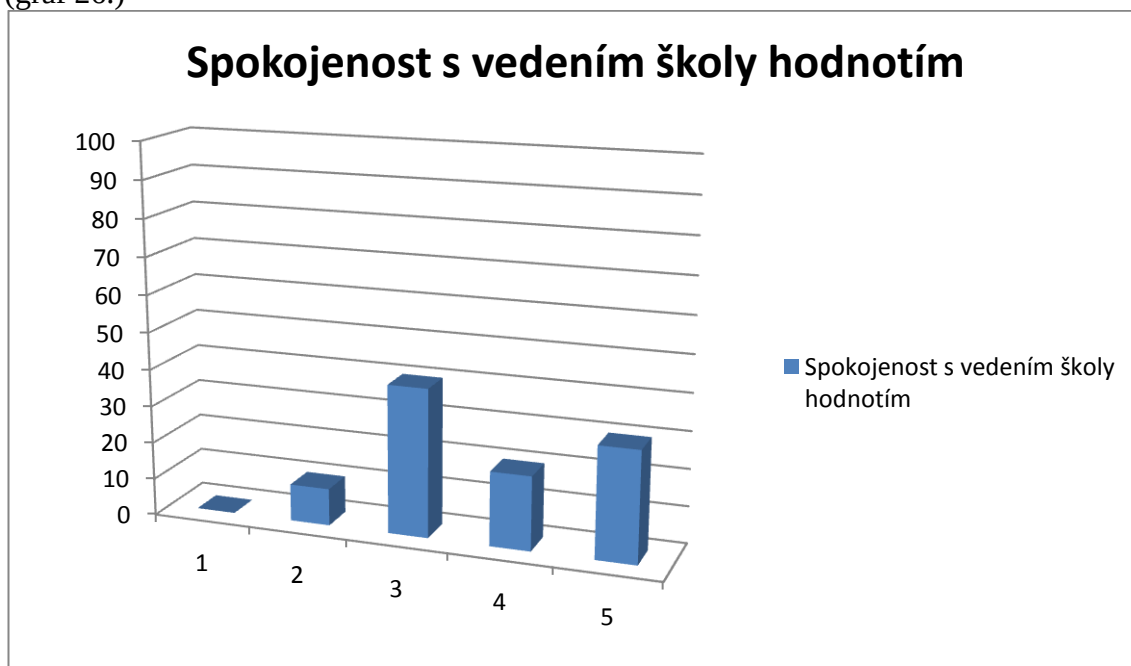
(graf 25.)

Co se této otázky týče, tak byl vzorek dotázaných velice nejednotný(viz. graf. 25), 40 procent zde dotázaných pedagogů by nejraději působil(a) v městské škole, dalších 40 procent dotázaných by nejraději provádělo pedagogickou profesi na venkovské škole a jen 20 procent respondentů je spokojených ve svém dosavadním pracovišti.

Dalším faktorem ovlivňujícím potenciální vývoj školy je také bezpochyby spolupráce a spokojenost kantorů s vedením školy. Z tohoto důvodu jsem se zabýval touto otázkou ve svém šetření. Aby bylo hodnocení co nejnázornější, bylo užito klasifikace jako při klasifikování žáků při vyučovacím procesu, to znamená, že jednička je nejlepší a pětka nejhorší.

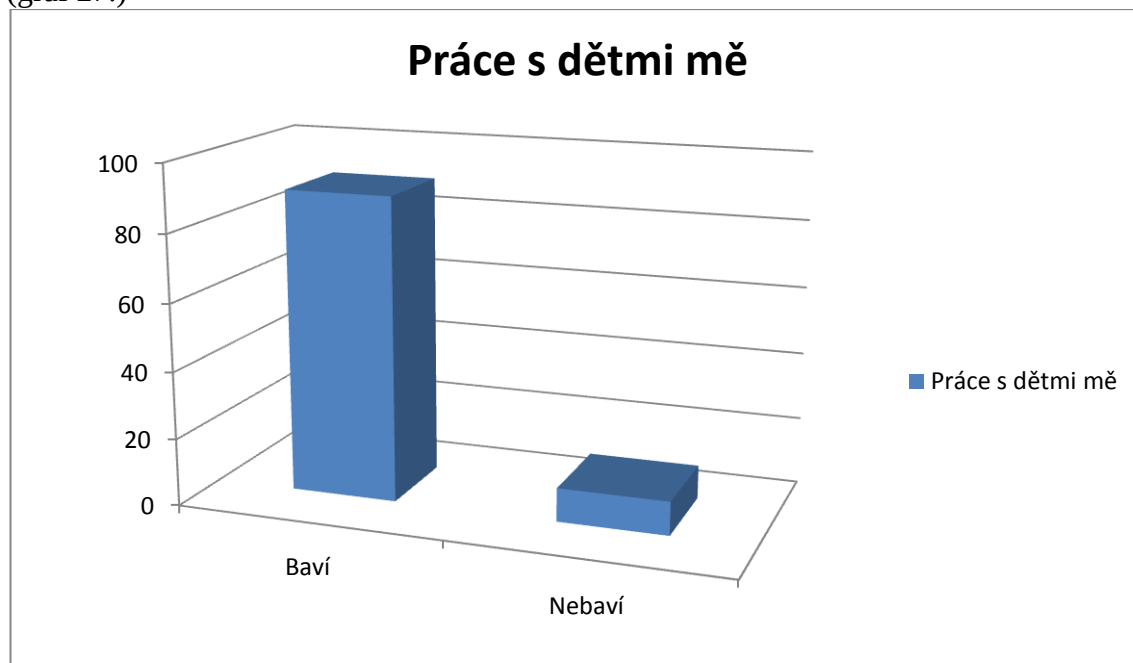
(graf 26.)

Jak je patrné z grafu(viz. graf 26.), tak názory na spokojenost s touto školou jsou spíše nejednotné a pouze 10 procent dotázaných pedagogů působících na této škole je s vedením spokojeno se známkou 2, potom pak 40 procent dotázaných uvádí známku 3, dalších 20 procent pedagogů je spíše nespokojených a udělili vedení školy známku 4 a na závěr 30 procent pedagogů ohodnotilo vedení známkou 5. Z tohoto výsledku je možno usuzovat, že vedení nedosahuje oblíbenosti v celém spektru pedagogů, ovšem aby celých 50 procent bylo s vedením školy spíše nespokojeno už také ledacos naznačuje. Opět další negativní faktor, který může mít vliv na negativní vývoj školy v budoucnu, ale opět je možné, že se situace vyvine jiným směrem, než který ukazuje toto šetření.

Tato otázka byla zaměřena na motivaci učitelů v práci s dětmi jako takovými, neboť i toto patří k významným faktorům vývoj ovlivňujícím.

(graf 27.)

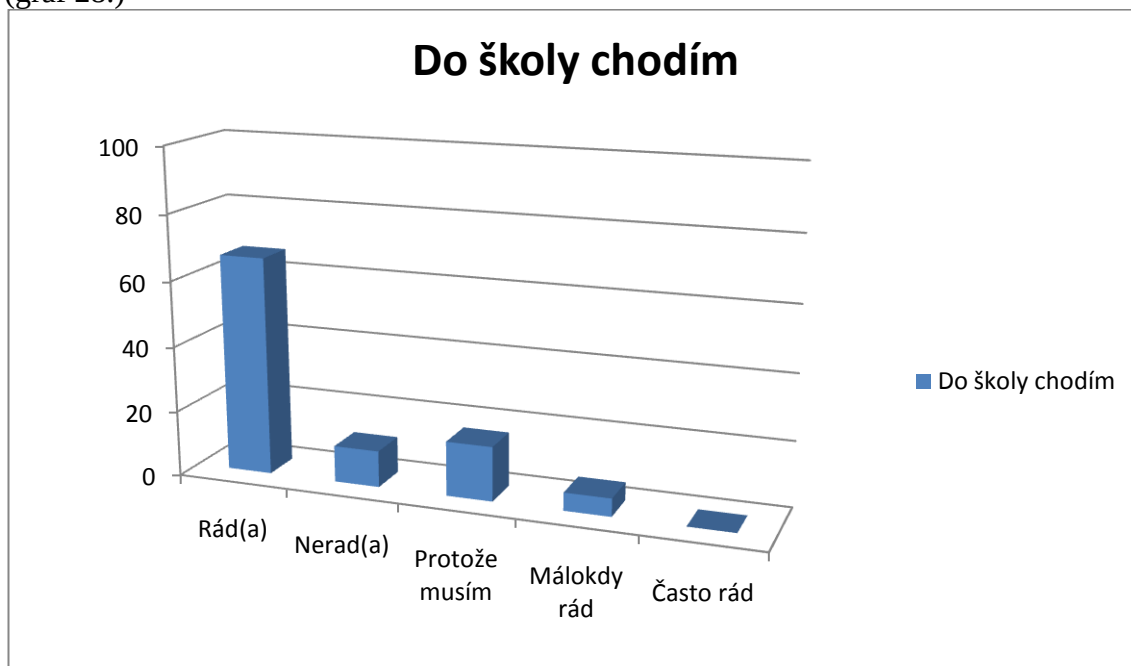

Jak můžeme pozorovat v grafu (viz. graf 27.), tak pedagogové působící na Masarykově základní škole v Klatovech jsou většinou spokojeni a šťastni při práci s dětmi, neboť drtivých 90 procent respondentů uvedlo jako odpověď, že je práce s dětmi baví a jen mizivých 10 procent uvedlo, že je práce s dětmi nebaví. Tento výsledek je spíše pozitivního rázu a mohl by mít kladný vliv na další rozvoj této školy, ale jak praví lidové rčení: „Jedna vlaštovka jaro nedělá.“ Ale když už je vlaštovek celý houf, pak se lze domnívat, že už je jaro na spadnutí.

13.2. Dotazníkové šetření se zaměřením na žáka

Žáci jsou nedílnou součástí vyučovacího procesu, proto i jejich názor je brán v potaz v mém dotazníkovém šetření.

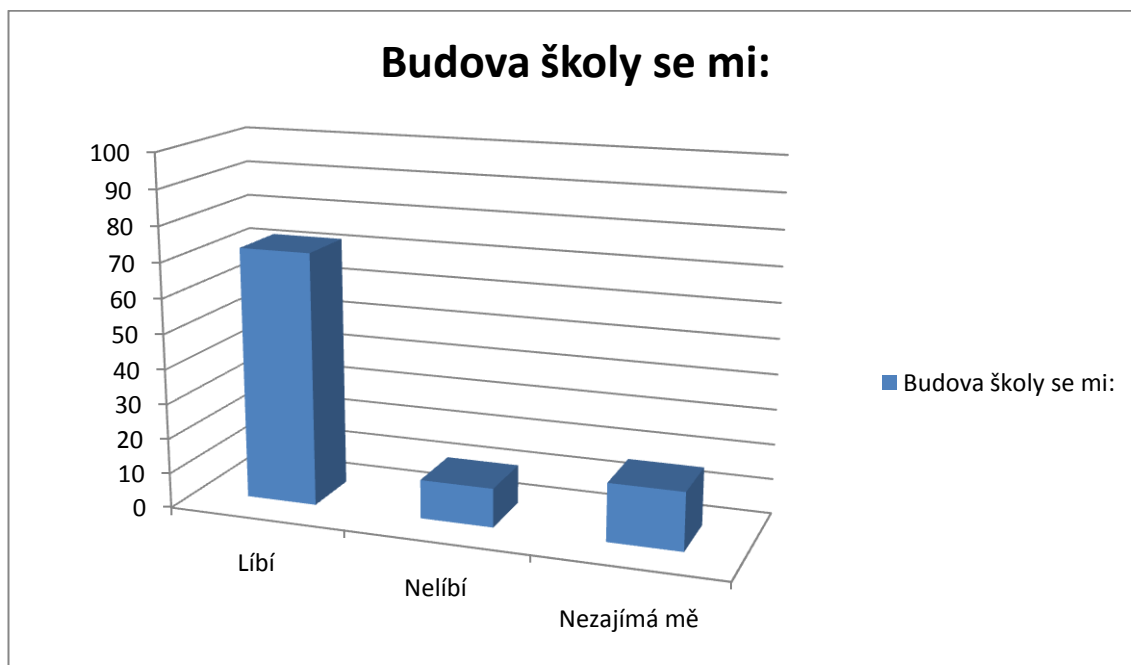
(graf 28.)

V této otázce byli žáci povětšinou rádi a při návštěvě školy, a to v počtu 66,6 procent (viz. graf 28.), dalších 11,1 procent bohužel chodí do školy nerado, ale není to takové množství jako množství kladných odpovědí a zbytek chodí do školy, protože musí a zbylých jen 5,5 procenta dotázaných žáků navštěvujících tuto školu chodí do školy málokdy rádo. Nicméně lze toto zjištění hodnotit pozitivně. Mohu – li se opět opřít o zkušenosti z návštěv na Masarykově základní škole při sběru dat do své diplomové práce, pak musím podotknout, že radost žáků z výuky a jejich aktivita při hodinách, do kterých jsem měl možnost, díky vstřícnosti zdejších pedagogů, nahlédnout, abych lépe pronikl do dané problematiky a utvořil si co nejkomplexnější obraz o zdejší škole. Toto hodnocení není proto nikterak překvapivé, neboť jak bylo uvedeno výše, tak už na první pohled po pár minutách výuky bylo více než zřejmé, že jsou žáci na Masarykově základní škole rádi a práce pod vedením zde působících pedagogů je baví a aktivizuje. Toto hodnocení by mělo mít patrně také vliv na další vývoj školy a její neustálé zvyšování úrovně směrem vzhůru.

V této otázce měli žáci zhodnotit budovu školy a její architekturu, neboť i toto je faktor hodnotící školu jako takovou a odráží se v něm schopnost vedení školy spravovat svěřenou instituci.

(graf 29.)

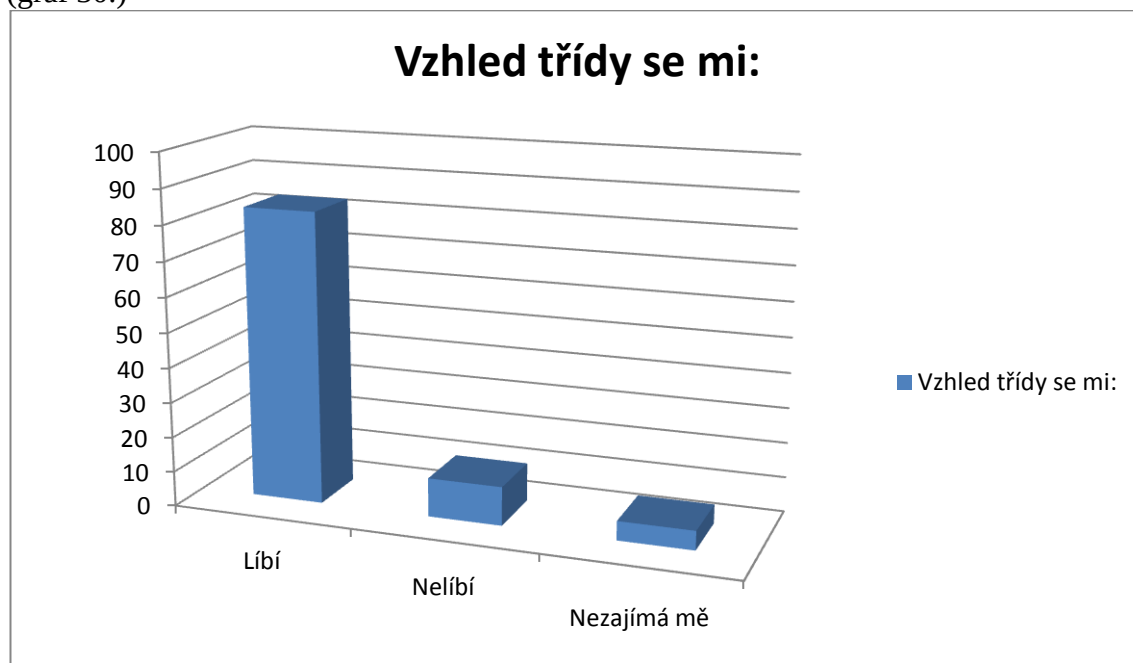

Jak je možno vidět v grafu(viz. graf 29.), který znázorňuje výsledky šetření, tak 72,2 procent dotázaných žáků navštěvujících zdejší školu zvolilo odpověď, že se jim budova školy líbí, dalších 11,1 procentům se budova školy nelíbí a zbylých 16,6 procent dotázaných žáků budova školy nezajímá. Tato zjištění lze opět hodnotit pozitivně, neboť budova školy je částečně odrazem její úspěšnosti. Z tohoto faktoru je možno vyčíst, zda je management školy schopný zajistit dostatek finančních prostředků pro tak nákladné investice, kterými interiérové úpravy (nové podlahy, nové vymalování tříd, dřevěné obložení chodeb, nákup nového nábytku a podobně) a exteriérové úpravy (zateplení školy, nová fasáda, nový plot, oprava střechy a podobně) bez sebemenších pochyb jsou.

Masarykova základní škola je z hlediska exteriéru velice zajímavě vyzdobena a i toto může mít vliv na to, že jí žáci takto kladně ohodnotili. Mně samotného zaujal především zvuk školních hodin, které jsou doposud plně funkční a odbíjejí každou hodinu.

Jako další otázku jsem zvolil vyhodnocení vzhledu třídy, neboť i v případech, kdy není stav budovy školy zcela ideální, tak fantazie a kreativita učitelů je může proměnit k nepoznání.

(graf 30.)

Jak poukazují výsledky šetření (viz. graf 30), tak celým 83,3 procentům dotázaných žáků navštěvujících tuto školu hodnotí třídu kladně, dalším 11,1 procentům se vzhled třídy nelíbí, dalším 5,5 procentům je jedno jaký bude mít jejich třída vzhled. Z těchto výsledků lze usuzovat, že pedagogové zde působící neponechávají nic náhodě a dbají řádně na interiér svých tříd a jak je vidět, pak tato snaha nepřihází na zmar, neboť žáci jsou velice všímaví a jak je možno vyčíst z grafu, tak i toto dokážou žáci náležitě ocenit. Mohu – li podat svou vlastní výpověď při návštěvě Masarykovy základní školy, pak nemohu nic, než jen souhlasit s tímto výzkumem, neboť z tříd na mě „dýchnula“ přátelská atmosféra. Třídy jsou vyzdobeny pracemi žáků, plakáty zvířat, květinami, v jedné třídě mají dokonce i rybičky, o které se třídní učitelka na Masarykově základní škole stará nad rámec svých pracovních povinností a tento kousek přírody je pro žáky velice atraktivní a i mému oku polahodilo to, když jsem měl možnost prohlédnout si pestrobarevná Paví očka, kterými se akvárium jen hemžilo. Žáci z těchto a dalších důvodů na tuto otázku odpověděli opět velice kladně a to je jen dobře a je to především pochvalou zde působících pedagogů.

Protože i práce pedagogů je jedním z faktorů, který má vliv na vývoj školy, tak v mém šetření klasifikovali žáci učitele a aby nebyla klasifikace pro žáky nikterak obtížná, tak jsem užil metodu klasifikace jako při vyučovacím procesu: jednička – nejlepší, pětka – nejhorší.

(graf 31.)

Graf nám ukazuje (viz. graf 31.), že žáci jsou v drtivé většině spokojeni s prací svého pedagoga. Celých 78,9 procenta dotázaných žáků navštěvujících tuto školu hodnotí pedagoga známkou 1, dalších 5,5 procenta hodnotí svého pedagoga známkou 2, 5,5 procenta udělilo známkou 3, známkou 4 klasifikovalo svého vyučujícího opět 5,5 procenta a na závěr známkou 5 ohodnotilo 4,6 procenta dotázaných. Tato čísla nám ukazují velice pozitivní výsledek, o čemž nemůže být pochyb, který je projevem kvalitní práce, kterou zde působící pedagogové vykonávají. Z návštěv na Masarykově základní škole, které byly nezbytností pro práci a sběr dat, na mé diplomové práci musím uznat, že kvalitní práce pedagogů zde působících je patrná už na první pohled a už při zhlédnutí prvních pár minut výuky bylo nadmíru jasné, že žáky Masarykovi základní školy vyučování baví a jsou nadmíru spokojeni s tímto faktorem, který má velký vliv na další vývoj školy, protože od kvalitní práce pedagogů působících ve škole se vše další odvíjí a jen čas pak objektivně zhodnotí, zda bylo toto snažení správné, nebo zda přišlo na zmar a podlehl vlivu jiných faktorů, které jej mohou oslabit.

Další otázka byla formulována na problematiku atraktivitu výuky pro žáky, protože i toto svědčí o profesní úrovni pedagoga a nelze jej opomíjet jako faktor mající vliv na další vývoj školy, kde provádí svou pedagogickou profesi.

(graf 31.)

Z grafu je patrné (viz. graf 31.), že povětšinou vyučovací proces shledávají žáci jako zábavnou činnost, což je znamenité a v ideálním případě by tomu mělo tak být. Celých 77,7 procenta dotázaných žáků navštěvujících tuto školu se vyjádřilo kladně, dalších 5,5 procenta se vyjádřilo, že je vyučování přímo nebaví, po té 11,1 procent žáků výuka občas baví a opět 5,5 procent se vyjádřilo k položené otázce odpovědí, že je výuka občas nebaví. Každopádně lze i toto považovat za úspěch a tvrdou práci pedagogických pracovníků. Z rozhovorů s pedagogy, kteří působí na Základní škole Masarykově, jsem se dozvěděl, že o zatraktivnění výuky není nouze. Masarykova základní škola pořádá mnoho zajímavých projektů, například Den Země, který žáci i pedagogové hodnotili jako velice zdařilý. Nelze opomenout ani sportovní den, který škola pořádá ve svých prostorách a je jak mezi žáky, tak i mezi pedagogy taktéž velice oblíbeným. A takto bych mohl jmenovat další a další podobné akce, které napomáhaly utvořit toto velice pozitivní hodnocení ze strany žáků, a myslím si, že je to jen důkazem toho, jak kvalitní Základní škola Masarykova v Klatovech bez pochyb je.

14. Srovnání Základní školy Masarykovy a Základní školy Dolany

Měl - li bych komparovat získané poznatky, pak obě školy jsou velice dynamicky se rozvíjející instituce, které nezaostávají za moderními trendy. Obě školy mají k dispozici nejmodernější vybavení, jak už bylo zdokumentováno v popisu jednotlivých škol, ať už prostřednictvím slovním či fotodokumentací. Jak Základní škola Masarykova v Klatovech, tak Základní škola v Dolanech má schopný management, který dokáže zajistit dostatek finančních prostředků od svých zřizovatelů na většinu svých potřeb a záměrů, díky čemuž se obě školy vyvíjí tím správným směrem a mají tak velkou naději na udržení si vysoké úrovně, ať co se prestiže týče, tak materiálního zajištění.

Základní škola v Dolanech je na takovéto úrovni díky skvělé spolupráci se zřizovatelem – obcí, která vyvíjí maximální snahu o nejen udržení této školy, ale i o neustálé zvyšování úrovně a zvelebování, jak interiéru, tak exteriéru. A také díky tomu, že kromě svých obecních prostředků dokáže místní starosta společně s vedením obce zajistit i značné prostředky z evropských fondů a jiných dotací. Díky těmto možnostem se o další osud této venkovské malotřídní školy není třeba obávat a věřím, že její úroveň bude mít i nadále vzrůstající charakter.

Nelze opomenout ani vysokou úroveň spolupráce s rodiči žáků a tak daleko větší úroveň, co se znalostí o charakteru a poměrech v rodině jednotlivých žáků týče, což umožňuje zdejšími pedagogy velice precizně provádět svou pedagogickou profesi a díky tomu opět zvyšovat úroveň zdejší školy. Krom toho, má tato spolupráce i značný vliv na spokojenost pedagogů na zdejší škole, neboť jim může poskytnout náležitou úctu a společenskou prestiž, která je na městské škole tak nedostatkovým zbožím a možná i díky naprosto diametrálně odlišné anonymitě města, na rozdíl od venkova, kde je provázanost mezi obyvatelstvem na velmi vysoké úrovni a ve své podstatě zná každý každého. Když jsem zde vykonával svou souvislou pedagogickou praxi, tak mohu potvrdit, že již druhý den, kdy jsem šel navštívit místní pohostinství za účelem oběda, tak mě místní servírka uvítala se slovy: „Tak co si dáte pane učiteli?, a to

jsem jí nikdy v životě předtím neviděl, ale jak mi ona potvrdila, tak zprávy se zde šíří velice rychle a intenzivně, což má vliv kromě tohoto i na kázeňské problémy žáků – jejich míra výskytu je minimální a pokud vůbec nějaká je, tak se jedná především o dalo by se říct „klukovské“ problémy, kdy se například rozbije okno při hraní fotbalu. Zdejší děti jsou mnohem slušnější a ohleduplnější, než městské a myslím si, že návštěva málotřídní školy na tom má nemalý podíl, neboť jak již bylo uvedeno, tak se zde děti setkávají už od mládí v různorodém kolektivu, díky čemuž jsou zvyklí na ostatní děti jak mladší, tak starší. Na rozdíl tomuto děti na městské škole mají tuto spolupráci na nižší úrovni, neboť ji nemají tak vštěpovanou od mládí a nemají takový pocit sounáležitosti a ve třídách se spíše rozvíjejí „partičky“ a kolektiv tak ustupuje do pozadí za potřeby dominantních jedinců. Na toto má ale i vliv odlišnost ve výchově u městských rodin v kontrastu rodin vesnických.

Z dotazníkového šetření mohu zhodnotit, že učitelé jsou na této škole spokojeni v maximální míře a díky schopnému vedení mají k dispozici vybavení na stejné, ne - li lepší úrovni, než leckterá městská plně organizovaná škola. Také žáci jsou zde daleko spokojenější, než na základní škole Masarykově v Klatovech a také díky výše jmenovaným důvodům, které jsou pro venkovsko-málotřídní školy tak specifické a které jim městská plně organizovaná škola nemůže nikdy poskytnout.

Naopak Masarykova základní škola může poskytnout daleko lepší vybavenost, co se tělocvičných zařízení týče, které s ohledem na omezenější rozpočet Základní škola v Dolanech nabídnout nemůže. Tělocvičny jsou zařízení podle moderních trendů a mají protiskluzovou podlahu, díky které je zvýšena prevence pádů a snížení rizikovosti úrazů při výuce tělesné výchovy či jiných sportovních aktivitách, které škola provozuje, dále má škola k dispozici několik lodí a také squashové hřiště, které škola pronajímá a získává tak další tok finančních prostředků, díky kterým hospodaří efektivněji a má tak další finanční tok. Co se materiální vybavenosti a otázky financování týče, tak škola nemá také problémy s jejich opatřením, neboť spolupráce se zřizovatelem – městem funguje také velice dobře. Možná je tento faktor ovlivněn i tím, že v čele města stojí Mgr. Rudolf Salvetr a ve vedení školy Mgr. Emílie Salvetrová a nejde v tomto případě jen o pouhou shodu jmen, ale o manželský pár. Možná se mýlím, ale je možné, že i toto

má vliv na chod školy a spolupráci se zřizovatelem. Ale to už je rovina čistě spekulativní.

Dále pak neotřesitelné postavení ředitelky školy a její negativní přístup k pedagogům zde působícím, který potlačuje jejich důstojnost a je značně dehonestující, ale pedagogové, na jejichž výpovědích se tyto myšlenky zakládají, nechtějí být jmenováni, ze strachu o případné sankce ze strany ředitelky, které by mohly vyústit až ve výpověď ze zaměstnání, kterou si byt' vysokoškolsky vzdělaný člověk v dané lokalitě nemůže dovolit, neboť nezaměstnanost je na území bývalého okresu Klatovy stále na vyšší úrovni. Důvodem této nezaměstnanosti může být nejen finanční krize, která měla za následek uzavření většiny klatovských podniků, například – Joka, Kozak, Masokombinát Klatovy, Škoda, OSP, Zemědělské stavby, Pozemní stavby, dále pak také velký vliv na snížení počtu pracovních měl zánik okresů a transformace některých státních institucí z okresních na krajské - povětšinou se sídlem v Plzni také zvýšila dojezd do zaměstnání. Celkově měla snaha o centralizaci veškerých zařízení negativní dopad na nezaměstnanost, která je také faktorem ovlivňujícím školství, neboť vysoká nezaměstnanost znamená snížení porodnosti, snížení porodnosti má za následek snížení počtu žáků u zápisu do prvních tříd a to má za následek leckdy fatální konec venkovských malotřídních škol, jak se můžeme ohlédnout zpět do historie.

Mám li zhodnotit a porovnat Masarykovou základní školu v Klatovech se základní školou v Dolanech, tak je tato škola na tom lépe, co se finančních toků a postranních aktivit školy týče (lepší zázemí pro sport, bohatší dotace na nákup nového vybavení a podobně), ale hlavní negativum spatřuji v kvalitě a celkovém charakteru výuky, spokojenosti pedagogů a spokojenosti žáků s touto školou, které mohu podložit svým dotazníkovým šetřením.

Naopak Základní škola v Dolanech s ohledem na velikost obce nemá takovou možnost získávání takových částek z důvodu velikosti své a omezenějším obecním rozpočtem na rozdíl od městského, ale pedagogové jsou zde spokojenější, dále pak nezaostává škola ve své materiální vybavenosti (obě třídy jsou vybaveny interaktivními tabulemi SMART BOARD, jak bylo uvedeno výše, jak slovem, tak fotodokumentací, počítači v obou učebnách a podobně). Žáci jsou zde rovněž spokojenější, než na

Základní škole Masarykově v Klatovech, což mohu opět podložit svým výzkumem a celkově mnohem slušnější a to mohu potvrdit a opřít o zážitky z praxe, kde jsem působil v závěru i v průběhu svých studií.

Celkově i přístup rodičů k výuce a pedagogů je na základní škole v Dolanech naprosto diametrálně odlišný ve srovnání se Základní školou Masarykovou v Klatovech, kde anonymita města skrývá mnoho informací, které by zdejšími pedagogy usnadnily provádět jejich pedagogickou profesi.

Těžko říci, která z porovnávaných škol je lepší a má vyšší úroveň, neboť každá škola nabízí jiné možnosti a to s ohledem na jejich polohu a finanční potenciál, kterým obě instituce disponují. Město nemůže nikdy nabídnout přírodní potenciál a sociální provázanost dětí, rodičů, pedagogů a odstranění anonymity pro výuku v takové míře jako venkov. A venkov nikdy nemůže poskytnout takovou míru finančních prostředků a prostor pro sportovní aktivity, neboť zřizovatel nemá k dispozici takový kapitál jako město a v tom se odráží i vše další.

15. Závěr

Mám-li zhodnotit historii vývoj škol na Klatovsku od roku 1989 po současnost (2010), pak školství zaznamenalo mnoho změn, které vedly k tomu, že v současné době hraje daleko menší roli, zda se jedná o školu málotřídní venkovskou či městskou, neboť otázka materiální vybavenosti a zázemí pro pedagogy na dané škole působící, závisí především na schopném managementu školy a jejich vztah se zřizovatelem (obcí, městem). A v současné době má vedení školy daleko větší pravomoc, než tomu bylo dříve a v tom se bude nejspíše i vývoj ubírat dále. Kvalitní a prestižní škola bude jen tehdy, bude – li mít schopné vedení a bude – li mít zřizovatel snahu starat se o to, aby škola taková byla. Pochybení či úplné selhání lidského faktoru na jakékoli pomyslné misce těchto vah může mít za následek nestabilitu a to může mít pro školu až fatální důsledky. Proto je třeba dbát na dosazování správných a schopných lidí na správná místa a zamezit netransparentnosti výběrových řízení na tyto ředitelské posty, protože čas je nemilosrdný a jakékoliv pochybení nezůstane bez odezvy a každá akce má za následek svou reakci.

Na vývoji škol se podílí celá řada faktorů, které jsou vzájemně provázány a nesmí se opomíjet žádný z nich, jak už jsem nastínil ve svém dotazníkovém šetření, kde jsem se pokoušel zachytit jich co nejvíce, tak nesmíme zapomínat, že školu neutváří jen zřizovatel a vedení školy, ale i především samotní pedagogové, žáci a rodiče žáků, kteří mají zásadní vliv na vývoj školy, kam bude škola směřovat a zda se bude její vývoj ubírat kladným či záporným směrem. Školy utvářejí lidé a je pouze na lidech jaká škola bude a v dnešní době, i přes roztroušenost a rozlehlost dané lokality má každý možnost zajistit pro školu, ve které působí kvalitní materiální vybavenost pro vykonávání pedagogické profese.

Velice dehonestující je obecně platný názor, s kterým jsem se nejednou setkal, že škola na venkově je nekvalitní a žáci se klasifikují na základě toho, jak kdo se chová a na míře jeho kázeňských problémů. Mám-li možnost opřít se o zážitky a zkušenosti z vlastní praxe, kdy jsem působil na Základní škole v Dolanech, pak mohu jen říci, že je tento „mýtus“ přežitkem a naprosto neodráží realitu, neboť žáci jsou v dnešní době stejně kvalitně vzděláváni jak v městské plně organizované škole, tak na venkovské málotřídní škole, kde si trůfám říci, že je úroveň daleko vyšší. Dále pak jsou názory, že

je venkovská škola daleko hůře materiálně zajištěna a žáci tak nemají možnost vzdělávat se v oblasti IT a jiných vyspělých technologií. Opak je však pravdou, neboť i na venkovské málotřídní škole je možno provádět stejně, ba dokonce lépe, než je tomu u plně organizované městské školy. Na základně mých poznatků při provádění průběžné praxe na Základní škole v Dolanech, jsem zjistil, že úroveň technické gramotnosti dětí je na velmi vysoké úrovni, ať už se jedná o práci s počítačem či interaktivní tabulí SMART BOARD. V tomto jsem ale také při provádění svých průběžných praxí pocítil své osobní, nechci použít výraz profesní selhání, ale spíše profesní oslabení. Neboť já sám jsem měl veliké problémy pracovat s interaktivní tabulí SMART BOARD a byl jsem nucen žáky požádat o „laskavost“ a vysvětlení práce s touto moderní technologií. Bohužel za celá studia na zdejší pedagogické fakultě jsem nebyl nikterak obeznámen s chodem a prací s touto technologií, bohužel a spíše než před dětmi, cítil jsem stud před pedagogy, kteří mě vnímali jako studenta na praxi s nejmodernějším a nejčerstvějším vzděláním v tomto odvětví moderních technologií. Domnívám se, že stojí za úvahu to, že ve své podstatě „čerstvě vystudovaného“ pedagoga edukují žáci v práci s technologií, kterou by měl on sám ovládat precizně a být v jejím užívání zběhlý profesionál. Nicméně žáci jsou k nám pedagogům shovívaví a lidsky přiznanou chybu nepovažují za profesní selhání pedagoga, ba naopak zlepší se jejich přístup a chápání jeho autority a to mohu opřít o vlastní poznatky z praxe prováděné na Základní škole v Dolanech, z toho důvodu mě velice rmoutí mýty o venkovských málotřídních školách. A právě všeobecně zažitý mýtus absence práce s IT a moderními technologiemi na venkovské málotřídní škole je také nepravda, neboť venkovská málotřídní škola má také možnost na vysokou technickou a materiální úroveň. A tyto mýty jsem chtěl na základě této práce nabořit a až čas ukáže, zda jsem měl pravdu či nikoliv, neboť i v dnešní době plné moderních technologií má malotřídní venkovská škola svou budoucnost a záleží jen a jen na schopném managementu.

16. Seznam použité literatury a příloh

Kořínek, M a kol. : *Otázky výchovy a vzdělávání na 1. Stupni ZDŠ*. Praha, Univerzita Karlova v Praze, 1975

Tupý, K. : *K didaktickým problémům málotřídních škol*. Praha, SPN 1978

Gulich, B. : *Nová praxe našich škol s menším počtem tříd*. Praha SPN 1953

Musil, F. : *Organizace a formy vyučování na málotřídních školách*. Praha, SPN 1958

Časopis Komenský:

Hintnaus, L. : Budoucnost málotřídních škol. r 116, 1991/92 č. 9 str. 385

Malíková, M. : Málotřídní školy v České republice. R. 116, 1991/92, č.2, str.73

Malíková, M. : Specifika výchovně vzdělávací práce v málotřídní škole. r. 116,
1991/92, č. 4, str. 154

Pokorný, J. : Naše vesnická škola a její perspektivy. r. 91, 1966/67 č. 2, str. 76

Šetelová, V. : K budoucnosti málotřídek. r. 94 č. 30, str. 10

Výroční zprávy Základní školy Dolany

Česká republika. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2006/2007 : Základní škola Dolany. In *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2006/2007*. , 1, s. 1 - 6. Dostupný také z WWW: <<http://www.zsdolany.info/download.php>>.

Česká republika. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2007/2008 : Základní škola Dolany. In *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2007/2008*. , 1, s. 1 - 6. Dostupný také z WWW: <<http://www.zsdolany.info/download.php>>.

Česká republika. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2008/2009 : Základní škola Dolany. In *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2008/2009*. , 1, s. 1 - 7. Dostupný také z WWW: <<http://www.zsdolany.info/download.php>>.

Výroční zprávy Základní škola Masarykova, Klatovy

Česká republika. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003 : Základní škola Masarykova, Klatovy. In *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003*. , 1, s. 1 - 13. Dostupný také z WWW: <<http://www.maszskt.investtel.cz/>>.

Česká republika. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004 : Základní škola Masarykova, Klatovy. In *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004*. , 1, s. 1 - 14. Dostupný také z WWW: <<http://www.maszskt.investtel.cz/>>.

Česká republika. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2004/2005 : Základní škola Masarykova, Klatovy. In *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2004/2005*. , 1, s. 1 - 15. Dostupný také z WWW: <<http://www.maszskt.investtel.cz/>>.

Česká republika. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2005/2006 : Základní škola Masarykova, Klatovy. In *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2005/2006*. , 1, s. 1 - 16. Dostupný také z WWW: <<http://www.maszskt.investtel.cz/>>.

Česká republika. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2006/2007 : Základní škola Masarykova, Klatovy. In *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2006/2007*. , 1, s. 1 - 16. Dostupný také z WWW: <<http://www.maszskt.investtel.cz/>>.

Česká republika. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2006/2007 : Základní škola Masarykova, Klatovy. In *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2006/2007*. , 1, s. 1 - 16. Dostupný také z WWW: <<http://www.maszskt.investtel.cz/>>.

Česká republika. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2008/2009 : Základní škola Masarykova, Klatovy. In *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2008/2009*. , 1, s. 1 - 16. Dostupný také z WWW: <<http://www.maszskt.investtel.cz/>>

Historie Masarykovy základní školy v Klatovech

[Http://www.maszskt.investtel.cz/](http://www.maszskt.investtel.cz/) [online]. 2002, 31.3. 2010 [cit. 2010-03-21]. Masarykova základní škola Klatovy. Dostupné z WWW: <<http://www.maszskt.investtel.cz/>>.

Informace o uzavření školy

Kronika základní škola Myslív. Myslív : Základní škola Myslív, 1997. 100 s.

Kronika základní škola Husovo náměstí Klatovy. Klatovy : Základní škola Husovo náměstí, 1999. 110 s.

Přílohy

Příloha č. 1 – Dotazník pro pedagogy

Příloha č. 2 – Dotazník pro žáky

Příloha č. 3 – Fragmenty kronik Základní školy v Dolanech
(zdroj státní archiv v Klatovech)

Příloha č. 4 – Fragmenty kroniky Základní školy Husovo náměstí v Klatovech
(zdroj státní archiv v Klatovech)

Příloha č. 5 – Fragmenty kroniky Základní školy Myslív
(zdroj státní archiv v Klatovech)

Příloha č. 6 – Mapa bývalého Okresu Klatovy

Příloha č. 7 – Dobové fotografie škol v Klatovech
(státní archiv v Klatovech)

Příloha č. 8 – fotodokumentace škol (Obr. 1. – 17. Zdroj autor)

Příloha č. 9 - fotografie Masarykovy základní školy zdroj
(<http://www.maszskt.investtel.cz/>)